

M

Brněnský

metropolitan

listopad 2023

Ve světě jistot jsou hory nejistota

Magistrát informuje
Dáme na vás:
Rozhodněte
o nápadech Brňanů

Téma
Roční měření
napovědělo, jak
se dýchá v Brně

Historie
Před 125 lety se otevřely
brány Dětské nemocnice
v Černých Polích

Sport
Fotbal za Lužánkami
už nebude, preferuje
se výstaviště

Brněnské Vánoce

2. nejlepší Vánoce na světě.
Hned po těch vašich doma.

24/11–23/12

www.brnenskevanoce.cz

M | Brněnský
metropolitan

Informační magazín občanů města Brna,
listopad 2023

Periodický tisk územního samosprávného celku

Editorka: Z. Gregorová

Redaktoři: M. Žáková, M. Dvořák, R. Loukotová,
A. Dudková, J. Vašíčková, R. Burián, F. Poňuchálek,
Z. Obalilová, T. Mima

Vydavatel: statutární město Brno,

Dominikánské nám. 1, 602 00 Brno, IČ: 44992785

Redakce: Magistrát města Brna, Tiskové středisko,
Husova 12, 601 67 Brno, tel.: 542 172 064,
e-mail: tis@brno.cz

Redakce neodpovídá za obsah názorových rubrik.

Šíření jakéhokoliv textu z tohoto vydání bez
písemného svolení vydavatele je zakázáno.

Periodicita: 11× ročně (s výjimkou srpna),
19. ročník, MK ČR E 21747

Místo vydávání: Brno

Dáno do tisku: 20. 10. 2023, distribuce: do 29. 10. 2023,
poté je magazín k dispozici v budovách Magistrátu
města Brna, tramvajích DPMB a na dalších místech

Inzerce: Regionální vydavatelství, s. r. o.,

K Žižkovu 282/9, Praha 9, 190 00, IČO 27846717

Tomáš Sedláček, 737 379 703, sedlacek@regvyd.cz

Karel Marek, 606 740 730, k.marek@regvyd.cz

Michal Novák, 739 724 774, novak@regvyd.cz

Tištěný náklad: 200 000 ks

Distribuce: Česká distribuční

Foto na titulní straně: archiv Radka Lieniertha

Další číslo: do 3. 12. 2023

B | R | N | O

www.brno.cz

Najdete nás na: **@brnomycity**

Dáme na vás: Rozhodněte o nápadech Brňanů

Hlasování participativního rozpočtu Dáme na vás je zpět. Občané Brna měli již dříve možnost podávat návrhy na zvelebení města, z nichž veřejnost nyní vybere ty nejlepší.

Které projekty nakonec město uskuteční, určí výsledky hlasování od 1. do 30. listopadu. Na nápady obyvatel je k dispozici rovných 35 milionů korun.

Do hlasování se mohou zapojit pouze brněnští občané starší 18 let. Každý přitom disponuje pěti kladnými a dvěma zápornými hlasy, jež podle svých preferencí rozděluje mezi jednotlivé návrhy ze soutěžní galerie. Jednomu projektu lze udělit až dva kladné hlasy nebo jeden záporný. O celkovém pořadí následně rozhoduje počet dosažených kladných hlasů.

Jak vypadá takové zvelebení Brna v praxi, ukazuje například jeden z vítězů z roku 2020, který byl nedávno dokončen (na snímku). Nevyužitá fotbalová hřiště v Bosonohách se díky participativnímu rozpočtu proměnilo ve Sportovně-relaxační lesní zónu. Nápad navrhovatele Martina Rozmarina zaznamenal přes tři tisíce kladných hlasů.

Zóna se slavnostně otevřela 5. října, a to ukázkami jízdy na pumptracku nebo závody pro děti i mládež. Stavba stála 3,25 milionu korun, za něž vznikly prostory k protažení, kromě lanových nebo workoutových prvků nově vznikla třeba hřiště pro pétanque a část starého fotbalového hřiště se přebudovala na pumptrack.

Do aktuálního hlasování se můžete zapojit na webu paro.damenavas.cz.

Tadeáš Mima | foto: MMB

ReUse dává druhou šanci věcem ze sběrných středisek

Již sedm let pomáhá projekt ReUse potřebným lidem i veřejné zeleni v Brně.

ReUse umožňuje Brňanům ve sběrných dvorech nechat staré věci, jež se prodávají za symbolické ceny a z výtěžku se financuje péče o květinové záhony města. Touto cestou se vybral už skoro milion korun. Přijímá se prakticky cokoliv – od spotřebičů až třeba po hračky a knihy. Samostatnou kategorií je nábytek, který dostávají potřebné rodiny. Doteď doputoval již ke 160 z nich. ReUse pointy najdete na Hapalově, Jedovnické, Sochorově, Dusíkově, Okružní, Ukrajinské a Jana Svobody.

(tam)

Rozklíčujete zkratku AED? Pokud ano, máte nakročeno k poskytnutí první pomoci lidem s náhlou zástavou krevního oběhu. Jde o automatizovaný externí defibrilátor a podrobnosti o něm a jeho využití při resuscitaci najdete v brožurě zdarma dostupné na Informačním středisku Magistrátu města Brna na Malinovského náměstí 3. Tamtéž jsou k rozebrání i kapesní rádce první pomoci dospělým a dětem.

(zug) | foto: MMB

Jak se žije se zrakovým handicapem? To ukáže Den nevidomých

Město letos pořádá již čtvrtý ročník osvětové akce Den nevidomých. Vyzkoušíte si, jak se plní každodenní činnosti pouze hmatem či sluchem. Mezi ně patří třeba příprava jídla, oblékání nebo ovládání telefonu a počítače. Navíc si můžete s instruktorem projít trasu za pomoci bílé hole. Na místě nebudou chybět ani zástupci organizací, které podporují osoby se zrakovým znevýhodněním. Akce se uskuteční 1. listopadu od 13 do 18 hodin v obchodním centru Futurum na Vídeňské.

(tam) | foto: archiv MMB

GO a Regiontour vás vezmou do světa i do historie

Milujete teplé počasí a dny plné zážitků, ale šedivý podzim nabízí lada pobyt v kanceláři a výlet do automyčky? Pak navštivte veletrhy cestovního ruchu GO a Regiontour, které se konají od 2. do 5. listopadu na výstavišti. Seznámíte se s katalogy řady cestovních kanceláří, ale prezentovat se budou i české a moravské kraje. Chybět nebude ani expozice Brna s plážovými lehátky a autentickou atmosférou městského centra i s turistickou nabídkou včetně novinek pro příští rok. Program zpestří Agentura Dobrý den, která přiveze funkční modely parních strojů, miniaturní děla nebo historické mechanické hry. Více na stránkách bv.cz/go-regiontour.

(mad)

Badatel nebo laik. Na webu archivu se zorientuje každý

Trochu zaprášená instituce z dávných časů? Nenechme se mýlit. Archiv města Brna přichází s novinkami z oboru pravidelně. Nyní pro odborníky, badatele i laiky připravil hned několik digitálních inovací a dvě tradiční tištěné knihy.

Hledáte něco z pokladů brněnské historie? Pátráte po obecných informacích o archivu? Navštivte nový web archiv.brno.cz, na jednom místě najdete vše, co byste mohli potřebovat. Stránky prošly kompletní proměnou, nově uživatelé vedou na všechny důležité odkazy a služby. Přečtete si tak třeba starší vydání odborného periodika Brno v minulosti a dnes, a to až do ročníku 2008.

Díky digitalizaci se zájemci mohou seznámit také s adresáři města Brna. Zveřejněny jsou od prvního z roku 1779, který vznikl po očíslování domů, až do ročníku 1942. Tyto zdroje kromě ulic a náměstí podávají informace o podnicích, trzích, divadlech, muzeích či státní a městské správě.

Přelomovým pomocníkem pro badatele však je digitální archiv města Brna Vademecum. Hledat v něm můžete celé fondy i s archivními pomůckami. K nahlédnutí jsou zde i digitalizované části sbírek. Archiválie je možné si objednat ke studiu v badatelně.

A zmíněné papírové novinky? Brno 1. poloviny 20. století ožívá ve vzpomínkách obyvatel v knize „Kdybych měla dopodrobna všechno vypsát...“. Druhá publikace „Kantoři, varhaníci, trubači: Hudební kultura moravských královských měst v letech 1500–1620“ přibližuje dějiny hudby v renesanci. Odpovídá na otázky, kde hudba vznikala a učila se, jaký byl konkrétní repertoár a podobně. ■

Text a foto: Zdeňka Obalilová

Žádosti o dotaci na zachování a obnovu kulturních památek z rozpočtu města Brna na rok 2024 je možné podávat od 1. do 30. listopadu. Více na brno.cz/w/odbor-pamatkove-pece.

Zajímají vás inovace a technologie? 7. listopadu od 17 hodin si zajděte do Urban centra na Staré radnici na veřejnou debatu o 30leté historii i současnosti Technologického parku Brno.

Či jméno se objeví na náhrobku na posledním volném místě v čestném kruhu na Ústředním hřbitově? Vedení Brna schválilo, že tu budou uloženy ostatky brněnského rodáka Milana Kundery.

Sedmdesát nabitých let se vtěsnalo do první knihy o zoo

Kdysi byl v Brně legendou zřejmě první uměle odchovaný lední medvěd v Československu Kukulín. Možná proto právě bílý chlupáč vítá na obálce čtenáře u knihy Zoo Brno, která vyšla k 70. narozeninám této zahrady.

Poprvé knižně se podařilo zmapovat celou historii zoo, publikace se zabývá i současností a představuje plány do budoucna. Texty doprovází dobové i aktuální snímky a nechybí přehled nejznámějších odchovů či postřehy z krmení zvířat. Samostatná kapitola se věnuje vzdělávání a ochraně biodiverzity. Knihu koupíte v prodejně suvenýrů nad restaurací U Tygra za 340 korun. ■

(zug)

Hřiště na Srbské dostane nový povrch z přírodní trávy

Brno zrevitalizuje hřiště městského fotbalového stadionu na Srbské ulici. Počítá se s novým povrchem z přírodní trávy, umělý trávník se využije pro výběhové zóny a tréninkové plochy. Přibudou nové systémy pro závlahu a vyhřívání i akumulční nádrže na dešťovou vodu. Úpravy jsou nezbytné, aby sportoviště i nadále splňovalo nejvyšší fotbalové standardy, než vyroste nový stadion na výstavě. Rekonstrukce za 32 milionů korun bez DPH se chystá od 1. dubna do 31. srpna 2024, termín ale může posunout případná baráž o první ligu. ■

(zug)

Číslo měsíce

89

Tolik procent žen studuje na Veterinární univerzitě Brno, nejmenší podíl studentek zaznamenává Univerzita obrany. Z celkového počtu studujících na brněnských vysokých školách je žen více než 54 %.

Vrchol herní sezony láká pravidelně tisíce příznivců esportu. Sledovat špičkové herní týmy ve vzájemných soubojích o titul je totiž zážitek.

Nejlepší počítačová hráči se utkají na mistrovství v Brně

Hraní počítačových a mobilních her už dávno není jen zábava pro děti. Esport je aktuálně už i profesionální disciplína. Na konci listopadu vyvrcholí hráčská sezona na Mistrovství ČR v mobilních a počítačových hrách. To se uskuteční od 24. do 26. listopadu na brněnském výstavišti jako součást veletrhu Life! V boji o stovky tisíc korun se představí ti nejlepší ve hrách Counter-Strike: Global Offensive, League of Legends: Wild Rift nebo Brawl Stars. Více informací najdete na webu mcr.gg.

(and) | foto: Veletrhy Brno

Váleční veteráni si zaslouží samé jedničky

Přes den na Šelepce dobová ležení a symbolicky v 11.11 hodin i pietní akt, večer koncert Vojenské hudby Olomouc v Červeném kostele, kde zazní Polní mše Bohuslava Martinů. Tak si Brno připomene Den válečných veteránů připadající na 11. listopad. Více hledejte na Facebooku: Den válečných veteránů a Koncert ke Dni válečných veteránů.

(ral)

Fialový Špilberk připomene předčasně narozené děti

Víte, že purpurová barva symbolizuje podporu předčasně narozených dětí a jejich rodin? Jejich světový den každoročně zbarví do fialova například Empire State Building, Eiffelovu věž nebo třeba pražský Žofín. Brno nezůstává pozadu a 16. listopadu nasvítí Špilberk a girlandy v historickém jádru. Od 2. do 23. listopadu bude navíc na Malinovského náměstí k vidění výstava fotografií Velcí křehcí bojovníci. Kampaní vyjadřuje město také podporu neonatologii Fakultní nemocnice Brno, která patří k největším ve svém oboru a pomáhá předčasně narozeným dětem z celého Jiho-moravského kraje.

(and)

Webináře a konzultace pomohou pedagogům, rodičům i dětem

Prevenční vyhoření nejen u učitelů, problematice ADHD a mnoha dalším tématům se na podzim budou věnovat semináře Centra prevence v Brně Společnosti Podané ruce. Nechybí ani individuální poradenství pro děti a mládež.

Centrum prevence v Brně připravilo na podzim webináře s odborníky o aktuálních tématech. Připojit se můžete na Zoomu, podívat se na záznam na YouTube nebo přijít osobně do Podané kavárny na Hilleho 5 (vstup je z náměstí 28. října). Lucie Fráňová bude 14. listopadu hovořit o efektivní komunikaci s dětmi s ADHD. O prevenci vyhoření nejen učitelů budou 5. prosince diskutovat Lucie Uhrová a Dagmar Hájková. Začátek je vždy v 17 hodin a vstup je zdarma. Společnost Podané ruce se zaměřuje také na pomoc pedagogům, kterým 9. listopadu a 7. prosince nabízí bezplatné využití tzv. online sborovny. Čeká je případová konzultace pod vedením zkušeného supervizora s pedagogem, ke které se mohou připojit pomocí Google Meet. Každý termín je zaměřen vždy na konkrétní téma, jejich rozpis bude ještě upřesněn na webu Centra prevence. Pro vlastní praxi tak mohou učitelé získat inspiraci a samozřejmě je možnost aktivního zapojení a doptávání na vše, co je k tématu zajímavé. V nabídce nechybí ani individuální poradenství pro děti a mládež do 26 let, jehož cílem je motivovat mladé k řešení problémů a změně rizikového chování. Součástí bezplatné služby je také poradenství pro rodiče klientů. Probrat lze témata jako šikana, rizikové chování, ať už k sobě, nebo k autoritám, experimenty s návykovými látkami nebo závislostní chování v online prostoru. Více se dozvíte na stránkách podaneruce.cz/centra-sluzby/primarni-prevence.

Anna Dudková

Peníze na dřevo. Nadace podpoří jarní výsadbu stromů

Brněnská Nadace Partnerství nabízí grant až 150 tisíc korun na jarní sázení stromů, zažádat si o něj mohou do 8. ledna 2024 spolky i jednotlivci. Peníze jsou určeny na výsadbu i péči o stromy včetně zálivky. Cílem je zlepšit prostředí ve městech a okolí. Více na nadacepartnerstvi.cz/granty.

(zug)

Brno boduje v kyberbezpečnosti, inspiruje Evropu

Věděli jste, že Brno je mekkou kyberbezpečnosti? Sídlí tu několik institucí, které se na toto téma zaměřují a přirozeně hledají v regionu vzdělané pracovníky a pracovníce. Proto na Střední škole informatiky, poštovníctví a finančnictví na Čichnově otevřeli obor kyberbezpečnosti, který má tuto poptávku pomoci saturovat. Obor už má dokonce i první absolventy a absolventky. Kolem něj se zároveň vytvořilo celé Junior Centrum Excellence, které se zaměřuje i na vzdělávání učitelstva a sdílení know-how i s dalšími středními a základními školami. Celá věc je natolik unikátní, že ji ocenila i Evropská komise a nominovala ji do užšího finále soutěže nejinnovativnějších projektů Regiostars Awards. Brněnský projekt v mezinárodní konkurenci podpoříte svým hlasem na regiostarsawards.eu.

(ral) | foto: SŠ Čichnova

Tak kam, tápají patnáctiletí. Nejdřív na Veletrh středních škol

Dostat na jedno místo desítky vzdělávacích institucí a usnadnit tak žákům a žákyním osmých a devátých tříd i jejich rodičům životní rozhodnutí. To je idea Veletrhu středních škol, který se po pauze vrací do Brna.

Odehraje se 24. a 25. listopadu v pavilonu G2 na výstavišti. Kraj v této oblasti přichystal kampaň „nevím kam“, která informace shrmažďuje na webu nevim-kam.cz a sociálních sítích, i jednotné dny otevřených dveří, aby zájemci a zájemkyně stihli během jednoho dne navštívit rovnou více škol.

(ral)

V září se slavnostně otevřela zrekonstruovaná část pohřebiště v Židenicích. Hřbitov získal nové kolumbárium o kapacitě 360 míst a opravily se asfaltové cesty. Nově vznikla také rozptylová loučka a během října se dosadily chybějící stromy. Další fáze rekonstrukce se dotkne samotné smuteční síně. (tam) | foto: Zdeněk Kolařík

Rozjímat i vzpomínat. Kdy navštívíte hřbitovy v dušičkovém období?

Zůstat zamčený na hřbitově sice může být dobrodružné, většina z nás by se tomu ale ráda vyhnula. Věnujte proto pozornost otevírací době brněnských pohřebišť v období kolem Památky zesnulých, kdy sem míří řada návštěvníků. Do 3. listopadu můžete navštívit hřbitov v Židenicích a Ústřední hřbitov denně od 7 do 19 hodin. Vjezd vozidel sem bude omezený pouze na čas 7–17 hodin. Brány ostatních brněnských míst posledního odpočinku budou otevřené denně od 7 do 21 hodin. Hřbitov v Tuřanech je do 21 hodin otevřený navíc i 4. a 5. listopadu.

(and) | ilustrační foto: pxhere.com

Prvním krokem k životu bez násilí je odvaha o něm mluvit

Organizace SPONDEA ve spolupráci s městem Brnem pořádá výstavu Mluviš o násilí? Najdete ji od 13. do 22. listopadu v jižním křídle Křížové chodby Nové radnice. Součástí programu budou i tematické workshopy a přednášky.

„Výstava se zaměřuje na dopad domácího násilí na děti, zastavení transgeneračního přenosu násilí a práci se vztekem a agresí. Bude zahrnovat příběhy, ale také řadu praktických věcí, jak se můžeme sami zcitlivovat a co můžeme pro sebe udělat, abychom přispěli k prevenci násilí v našich vztazích,“ uvedla za organizátory Lucie Čechovská. Více se dozvíte na webu spondea.cz.

(zug)

Zelený internet pod 3 kila

až 2 Gb/s
295 Kč /més.

Akce platí pro nové zákazníky při objednávce do 31. 12. 2023.

nordictelecom.cz
800 80 70 60

Nordic telecom

RV230243/04

REKONSTRUKCE bytových jader

REKONSTRUKCE koupelen, kuchyňských linek, podlah, obkladů, dveří, vnitřních dispozic a vše co je k domovu potřeba.

DK plus, s.r.o. e-mail: info@rekonstrukce-jader.cz

+420 728 307 708
www.rekonstrukce-jader.cz

RYCHLE - SPOLEHLIVĚ - KVALITNĚ

RV230204/01

DOBŘE ZAPLATÍM ZA TATO KŘESLA A TUTO STĚNU

tel. 608 081 696, p. Adámek

RV2301827/09

Prodat nemovitost bez starostí je snadné.

Když víte s kým.

RE/MAX
Pro

Jana Bodáková
Vaše realitní makléřka pro Brno a okolí

☎ 736 780 983
✉ jana.bodakova@re-max.cz
🌐 jana.bodakova.cz

RV2300661/04

Jedeme na Life!

24.-26. 11. 2023
Výstaviště Brno

www.festivallife.cz

B | R | N | O

BVV
Veletřhy Brno

RV2301945/01

Dobrovolně a rodinně. Azylový dům na Celní pomáhá už 30 let

Mladí lidé od 15 let, kteří se ocitli v těžké životní situaci a nemůžou bydlet doma nebo domov zcela ztratili, najdou pomoc na Celní 3. Oddělení sociální prevence pro mladistvé a mladé dospělé Odboru sociální péče Magistrátu města Brna – jediné svého druhu v České republice – tu pro ně je již 30 let. Jeho součástí je azylový dům a nízkoprahový klub Kumbál. Čím je toto zařízení tak jedinečné a jak to v něm chodí, prozradil jeho ředitel Jan Gajdziok.

Čím je vaše zařízení výjimečné? Co ho odlišuje od jiných azylových domů?

Jsme alternativou k ústavní výchově u mladistvých do 18 let. Jedinečnost je v tom, že pokud má klient výchovné problémy a dostane se do výchovného ústavu, jeho možnosti – například vzdělávací – jsou velmi omezené. Zato u nás zůstává, pokud to lze, ve stejné škole a snažíme se ho povzbuzovat v učení. Další výhodou je, že se nezpřetrhávají vazby s vrstevníky a podporujeme i kontakt s rodinou. Snažíme se vytvořit co nejpřirozenější prostředí. Naši klienti jsou převážně z Brna, ale přijímáme mladistvé z celé republiky. Největší rozdíl však vidím v dobrovolnosti. Pobyt u nás není předepsaný žádným orgánem, ale mladí přicházejí, protože chtějí změnit svoji situaci, a nebudou přehánět, když řeknu život.

Co se děje, když k vám dorazí nový klient? Jak vypadá jeho pobyt?

Každý příchozí má svého klíčového pracovníka, který je nápomocen ve všech oblastech. Mnoho mladých lidí, kteří přicházejí, nechodí do školy. Sociální pracovníci jim pomohou se zabezpečením školní docházky nebo s nalezením zaměstnání. Řekl bych, že fenoménem dnešní doby je zadluženost. Ta se týká cca 50–60 % klientů. Jsou to dluhy, které se vytváří zanedbáním základních věcí, a to se často děje v rodinách. Nejčastěji to bývají pohledávky za MHD, zdravotní pojištění, poplatky za odpad, eventuálně za mobilní operátory. Částky se pohybují i v řádu statisíců. Věnujeme se také volnému času po škole. Provozujeme nízkoprahový

klub Kumbál, kde mohou nejen klienti trávit odpoledne. Probíhají také skupinová sezení. Mladí lidé mohou využívat zahradu, hřiště, keramickou a stolařskou dílnu. Snažíme se je připravit do života.

Jak dlouhou dobu člověk obvykle v azylovém domě stráví?

V průměru tu lidé bývají tak půl roku, ale to jsou opravdu statistická čísla. Sociální služba je omezená zpravidla na jeden rok, ale nenecháme studenta po prvním ročníku na holičkách. Sociální situace našich klientů se spíše nemění. Pokud mají problémy v rodině a nefunguje to, snažíme se jim nabídnout zázemí, aby chodili do školy, následně si našli práci a bydlení. Což se děje i prostřednictvím dalších projektů odboru sociální péče, jako Housing First nebo Critical Time Intervention. Dokud člověk potřebuje, tak se mu snažíme pomoci.

Jak zmiňujete, pro toto zařízení je klíčové, že mladí lidé přicházejí dobrovolně.

Ano, my jako sociální služba v podstatě musíme splnit zákonné požadavky a klient musí být v sociální nouzi. Nejsme výchovný ústav, ale stále je nutné počítat s tím, že každý má svůj balík problémů a ty bývají velmi různorodé. Často přichází rodič, že dítě už doma mít nemůže, že ho nezvládá. Dává podnět na OSPOD (orgán sociálně-právní ochrany dětí – pozn. red.) a mělo by jít do ústavu. Mnohdy se pak ale ukáže, že problém není ani tak v dítěti, jako v nastavení a celkovém fungování rodiny. Jakmile se příchozí následně seznámí s chodem

Azylový dům na Celní má kapacitu 35 lůžek. Zařízení projde ročně okolo 70 klientů, za 30 let existence jich bylo na 1 800. Zaplněnost se pohybuje mezi 80 a 90 procenty a vede se pořadník zájemců o službu. Nízkoprahový klub Kumbál na Vídeňské má celkovou denní kapacitu okolo 30 příchozích.

Azylový dům pro mladistvé a mladé dospělé a nízkoprahový klub Kumbál fungují na Celní 3 a Vídeňské 78 už 30 let. Během té doby se několikrát změnila forma a název služby, avšak pracovní náplň a cíl zůstávají stejné. Na bázi dobrovolnosti sem přicházejí mladiství od 15 do 18 let a mladí dospělí do 26 let, kteří se ocitli v těžké životní situaci – žijí v nevyhovujícím prostředí, jejich zákonní zástupci neplní rodičovské povinnosti, jsou ohrožováni trestnou činností apod. Většinou jsou zájemci přijímáni na základě souběhu více problémů – sociálních a výchovných – a zhruba třetina mladistvých žádá o možnost pobytu sama. Důvodem bývá velké narušení vztahů v rodině. Další skupinou jsou klienti přicházející z dětských domovů a jiných ústavů, pro které je azylový dům v podstatě přestupní stanicí do normálního života.

domu, velmi rychle si zvykají a spolupracují. Nemáme tady takové restriktce jako ve výchovných ústavech, snažíme se fungovat co nejvíce na rodinné bázi.

Spolupracujete i s rodinami klientů? Už kvůli dlouhodobější udržitelnosti.

Když má rodina zájem, tak s ní spolupracujeme, nemůžeme však nikomu nic nařizovat. V opačných případech je situace složitá. Setkávání probíhá minimálně jednou měsíčně u nás. Snažíme se vztahy napravovat, když rodič přijde s konkrétními problémy. Osvědčily se nám rodinná pravidla a povinnosti, všechno si vypsát a přerozdělit běžné činnosti.

Vybavíte si situaci, která vás překvapila, ať už pozitivně, či negativně?

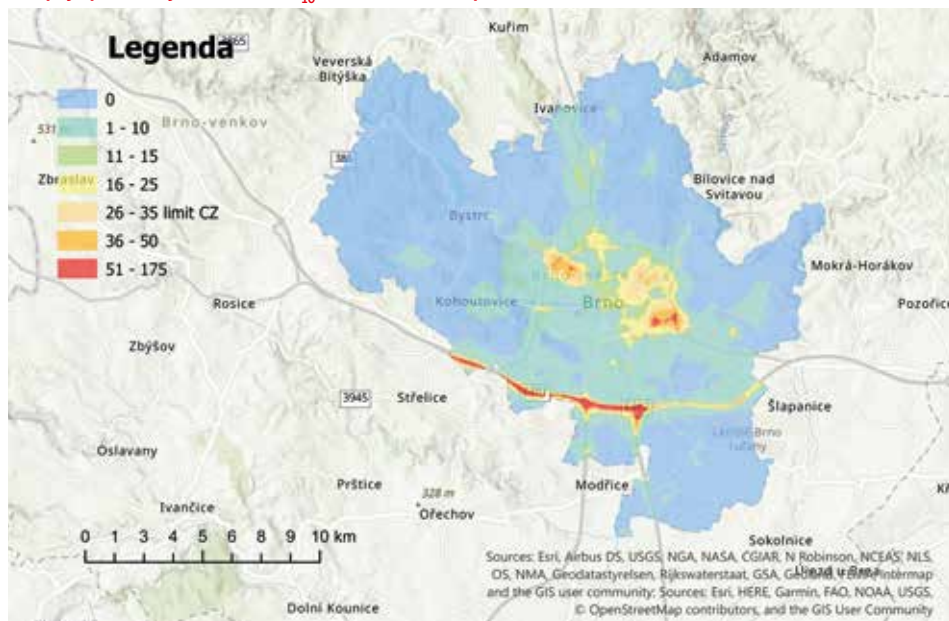
Před dlouhou dobou jsme měli klienta, přišel z dětského domova. Byl totálně přemeditovaný, utlumený, když jsme se bavili, tak jenom ukazoval, co chce. Vůbec nekomunikoval. Navštívili jsme psychiatra, postupně jsme snižovali dávky. Kluk začal mluvit a fungovat. Po 26. roce jsme se museli rozloučit, ale dál chodil do nízkoprahového klubu. Postupně bylo nutné podporu přerušit, protože sociální péče nemůže fungovat

donekonečna. Říkal jsem si tehdy, že je to trochu náš neúspěch, nepodařilo se nám ho někam nasměrovat. Všechno ale nakonec dobře dopadlo. Dneska je to úspěšný zaměstnanec a šest let pracuje bez problémů. To jsou světlé okamžiky naší práce a obrovská radost.

Povolání sociálního pracovníka patří mezi psychicky náročná. Máte nastavený systém podpory pro zaměstnance?

Oficiální systém neexistuje, ale jsme tady opravdu dobrý kolektiv. Snažíme se utužovat vztahy, občas zajdeme na pivo a podobně. V současné době jsme dostali sponzorské dary a jejich část šla i na tyto aktivity. Díky tomu jsme šli na bowling a kolektivně si trochu odpočinuli. Velkou součástí jsou také odborné supervize. Všem pracovníkům vždycky říkám, ať si pracovní problémy nenosí domů. Ono to ale samozřejmě mnohdy nejde. Strukturovaná péče o pracovníky v sociálních službách ale rozhodně chybí. ■

Text a foto: Zdeňka Obalilová

Rozptyl prachových částic PM₁₀ v Brně, četnost překročení denních limitů

Jak se dýchá v Brně. Vzduch špiní hlavně doprava a staré kotle

Zdraví je zásadní podmínka pro štěstí člověka. Faktory, které je ovlivňují, jsou všeobecně známé – kvalitní strava, dostatek pohybu, pozitivní mysl i dobré vztahy s lidmi a sebou samým. Možná méně často se ovšem zmiňuje čisté životní prostředí, to totiž na rozdíl od jídla či sportu sami zlepšíme jen v omezené míře. Přesto je např. čistý vzduch pro kvalitu našeho života důležitý. Co o ovzduší v Brně napovědělo nedávné měření, které vedla Masarykova univerzita a na němž spolupracovalo i město?

Na přelomu září a října Urban centrum na Staré radnici hostilo výstavu Jak se dýchá v Brně. Pokud jste ji nestihli, přinášíme vám shrnutí dostupných faktů.

Výstava informovala o projektu, který začal v únoru 2022 a skončí v dubnu příštího roku. Ekonomicko-správní fakulta Masarykovy univerzity na něj z Norských fondů z výzvy

Tromso získala téměř 17 milionů korun. Hlavním partnerem je město Brno, zapojily se i Centrum dopravního výzkumu, Český hydrometeorologický ústav nebo Zdravotní ústav se sídlem v Ostravě. Cílem bylo během jednoho roku zmapovat imisní zátěž znečišťujících látek v ovzduší v Brně, zjistit hlavní „viníky“ a navrhnout, jak kvalitu vzduchu zlepšit.

Využívala se data z 10 stacionárních automatických měřicích stanic, které v Brně pracují dlouhodobě, a přibýly k nim mobilní stanice ve 12 dalších lokalitách. „Díky tomu bude možné určit převládající zdroje a typy znečištění a navrhnout nový, aktualizovaný Akční plán zlepšování kvality ovzduší města Brna. Sesbíraná data pomohou také k tvorbě nových rozptylových map pro Brno,“ uvedl na začátku projektu jeho koordinátor Vilém Pařil z Masarykovy univerzity (MU).

„Míru toho, jak je konkrétní člověk vystaven znečištěnému ovzduší, budeme měřit také pomocí malých mobilních přístrojů, které budou dobrovolníci nosit u sebe. Díky tomu budeme moci odhadnout zatížení obyvatel

plynoucím z jejich konkrétních návyků pohybu po městě,“ doplnila spoluřešitelka Dominika Tóthová z MU.

Zmíněnými dobrovolníky bylo 150 žáků brněnských základních škol, kteří se do měření zapojili z kraje letošního roku a znovu pak před začátkem letních prázdnin. Na analýze těchto dat se ještě pracuje. Přehledné reporty s grafy tvůrci nejdříve zašlou jednotlivým žákům, potom školám a později budou souhrnné výstupy dostupné na stránkách projektu airbrno.econ.muni.cz.

Kde a kdy se měřilo

Uvedených 12 mobilních stanic – dodávek vybavených měřicími přístroji – parkovalo v různých částech Brna, některé poblíž frekventovaných silnic, jiné naopak na relativně odlehklých místech. Šlo např. o Rebešovicou ulici v Chrlicích, Jedovnickou a Trnkovu v Líšni, Svrateckou v Komíně, Úhlednou v Mokrém Hoře nebo Zábrdovickou v Židenicích. V každé lokalitě experti měřili čtyřikrát, a to v každém ročním období, vždy po dobu dvou týdnů.

Co se měřilo

Odborníky zajímala koncentrace jemných i hrubších pevných prachových částic (označovaných zkratkou PM neboli anglicky particulate matter). Tyto částice pocházejí z různých zdrojů, nejčastěji z vytápění domácností, z emisí vozidel, spalování fosilních paliv, průmyslových procesů, ale i stavebních či zemědělských prací. Jejich přítomnost patří v současnosti k hlavním problémům kvality ovzduší v České republice. Dýcháme-li vzduch se zvýšenou koncentrací prachových částic dlouhodobě, může to vést ke snížení funkce plic a potenciálně ke zvýšené úmrtnosti.

Mezi další měřené látky patřily polycyklické aromatické uhlovodíky se svým hlavním zástupcem benzo[a]pyrenem, které vznikají zejména nedokonalým spalováním. Jejich zdrojem je vytápění především dřevem a uhlím, doprava, ale i kouření tabáku. Benzo[a]pyren je známý karcinogen, který zároveň může poškozovat DNA a negativně ovlivnit funkci imunitního systému.

Pozornost byla věnována také oxidu dusičitému (NO₂). I ten vzniká při spalování fosilních paliv, a to hlavně v motorech aut a částečně i v kotlech domácností a průmyslových podniků. Dlouhodobá expozice NO₂ může vyústit v chronické onemocnění dýchacích

Imise jsou různé nejen v rozdílných lokalitách, ale velmi záleží na aktuálních meteorologických podmínkách. Například u jemných prachových částic přístroje zaznamenaly nejvyšší koncentrace v zimě a na jaře při nižších teplotách vzduchu.

systému, krátkodobě může mít vliv na citlivější část populace, jako jsou astmatici nebo starší lidé.

Co měření ukázalo

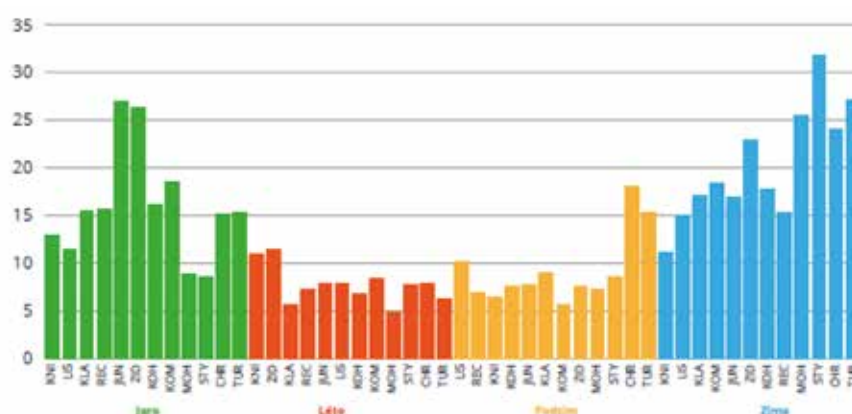
Pro jemné prachové částice (frakce $PM_{2,5}$) platí od roku 2020 stejně jako v ostatních státech Evropské unie průměrný roční limit 20 mikrogramů na m^3 . Brno se do limitu průměrné roční koncentrace vešlo už před rokem 2020. Nejvyšší koncentrace nyní přístroje zaznamenaly podél vytižených silnic (jako je dálnice D1) a tam, kde se topí především lokálně. Nadlimitní hodnoty vykazují modely pouze v prostoru dálničních křižovatek.

U hrubších částic (frakce PM_{10}) je situace obdobná. Limit je zde vyšší – 40 mikrogramů na m^3 – a průměrná roční koncentrace v Brně se dlouhodobě pohybuje pod touto hranicí. U zmíněné frakce se dále sleduje četnost překročení průměrné denní koncentrace, která je stanovena na 50 mikrogramů na m^3 a překročena může být maximálně 35krát za rok. V tomto případě je imisní limit také plněn již několik let.

Dobrou zprávou je, že v případě prachových částic lze dlouhodobě konstatovat zlepšování kvality ovzduší na všech sledovaných stanicích v Brně, a to i přes občasné výkyvy způsobené např. stavební činností.

Blížkost silnice je zásadní i pro koncentraci oxidu dusičitého. Jsou-li dopravou zatížené

Sezonní koncentrace $PM_{2,5}$

lokality navíc výstavbou sevřené do kaňonu, dosahuje znečištění NO_2 vysokých hodnot. V Brně se to týká především okolí dálnice D1 a Židenic. Povolená roční průměrná koncentrace v ovzduší je 40 mikrogramů na m^3 a v posledních letech také není překračována. Naměřené hodnoty odborníci srovnali s průměrnými koncentracemi ze stanice státní sítě imisního monitoringu Mikulov–Sedlec. U NO_2 jsou naměřené hodnoty zřetelně vyšší v Brně, což dobře ilustruje vliv dopravy, která ve městech představuje hlavní zdroj tohoto znečištění.

Doprava a lokální vytápění (především dalkový transport) se neblaze podepisují i na koncentraci benzo[a]pyrenu, na většině území města je ale pod úrovní imisního limitu.

Co dělat a nedělat

Mezi největší zdroje znečištění obecně patří automobilová doprava a lokální vytápění domácností, ale např. i spalování rostlinného odpadu na zahrádkách, stavební nebo polní práce. Aby se ovzduší zlepšilo, je nutno zkombinovat opatření ve více oblastech. Omezit prašnost při stavbách je možné průběžným kropením stavenišť i čištěním

výjezdů z něj a stavebních strojů. Na lešení se dají nainstalovat protiprašné sítě nebo plachty a zakrytí pomůže i při přepravě nebo skladování sypkých materiálů.

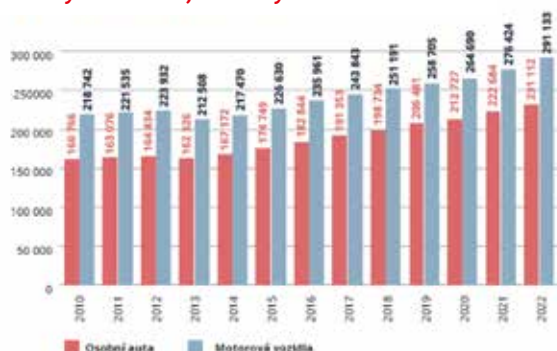
Prospěšná je rovněž zeleň ve městech, která do jisté míry dokáže zachytit prachové částice. Vzrostlou je třeba chránit a novou sázet. Pálení listů a trávy na zahrádkách už je překonané, rostlinný materiál lze využít mnohem efektivněji jako kompost a ještě se zabrání uvolňování znečišťujících látek do vzduchu.

Co se týče vytápění, řešením jsou moderní kotle a podpora centrálního zásobování teplem. V dopravě se vyplatí podporovat MHD a bezmotorovou mobilitu a dostavět páteřní komunikace tak, aby byl provoz plynulejší a podařilo se vyvést tranzitní dopravu z centra. Kladný vliv na čistotu ovzduší mají také alternativní zdroje energie i snižování produkce odpadů a jejich energetické využívání. Je však důležité začít od sebe, protože i malá změna je změna.

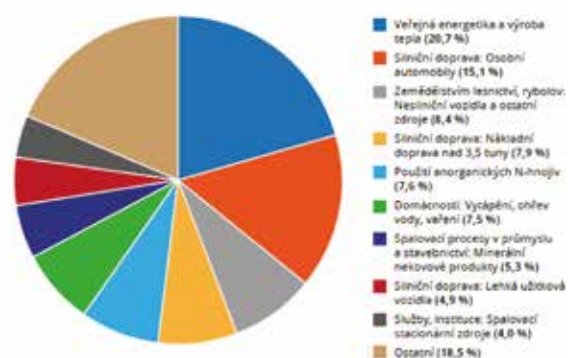
Zuzana Gregorová

Zpracováno s využitím výstupů z projektu *Monitoring a opatření ke zlepšení kvality ovzduší na území města Brna*

Počty osobních aut a motorových vozidel registrovaných v Brně v jednotlivých letech 2010–2022

Zdroje imisí NO_2

Děti samy vymýšlí, jak zlepšit svoji školu

Město rozšířilo participativní rozpočet do základních škol. Letos už počtvrté mohou brněnští žáci navrhovat projekty na zlepšení školního prostředí nebo výuky. Návrhy už přinesly třeba odpočinkové zóny nebo novinky v tělocvičnách a školních zahradách.

Lednice na vzorky do chemie, lavičky před školou, čtenářský koutek, 3D tiskárna nebo třeba větší komfort na toaletách. To vše a mnohem víc přinesly předchozí ročníky participativního rozpočtu v brněnských základních školách.

Letos odstartoval už čtvrtý rok, kdy školy vzkazují dětem: Dáme na vás. S nápady totiž přicházejí sami školáci a hlasováním také rozhodují, které z nich se z papírů a říše představ přesunou do reality.

Projekt učí žáky rozhodnosti a odpovědnosti za jejich okolí, veřejnému vystupování a společné komunikaci, rozvíjí týmovou spolupráci a kreativní myšlení, obohacuje výuku a představuje školákům základní volební principy demokratického systému. Zároveň podporuje komunikaci a posiluje důvěru mezi vedením škol a jejich žáky.

Participativní rozpočet na základních školách funguje na jednoduchém principu. Každá zapojená škola má z městského rozpočtu vyhrazeno 35 tisíc korun na návrhy dětí. O využití částky rozhodují žáci, kteří mohou přijít s konkrétními projekty. Nejprve ovšem musí zjistit, jestli se dají uskutečnit a jaké jsou přibližné náklady.

Nejpodporovanější projekty před závěrečným hlasováním posoudí vedení školy. Ty, které se dostanou až do finále, navrhovatelé odprezentují ostatním a snaží se pro ně získat podporu. Realizace se dočkají nápady, pro které hlasuje nejvíc dětí. Během celého procesu je jim k dispozici školní koordinátor, který komunikuje s městem Brnem. Pro více informací navštivte web skoly.damenavas.cz.

Anna Dudková | foto: MMB

Názor žáků zajímá stále více brněnských škol. V prvním ročníku se zapojilo 27 základních škol, v letošním to je už 51. Rozhodnout o tom, na co se určená částka rozdělí, mohou školáci z různých koutů města.

Podle vítězných návrhů dětem ve školách často chybí relaxační koutky se sedacími pytlí a antistresovými pomůckami, ale také pestřejší sportovní vybavení tělocvičen či hřišť. Zájem mají i o pomůcky, které umožní zkvalitnit a oživit výuku.

Někde mají nově bezdotykové dávkovače mýdla či kvalitnější toaletní papír, vítězné nápady zahrnují ale také knihovny, školní rozhlas nebo výlety do VIDA! centra a JumpParku.

do 19. 11.

Ve vile Tugendhat je k vidění výstava o pavilonu A

Prohlédnout si můžete dobové plány, fotografie a artefakty zapůjčené z archivu Veletrhů Brno i ze sbírek Muzea města Brna. tugendhat.eu

so 4. 11. | 15 hod.

Klimafest: malý festival velkých výzev

Dozvíte se, jak se postavit ke klimatické změně, jaké jsou možnosti na úrovni Brna a státu a co může ovlivnit každý z nás. lipka.cz/klimafest-2023

ne 5. 11. | 20 hod.

Cyklus scénického čtení si udělá zastávku v Redutě

Těšte se na knihu Rakovinu nevytláčíš od amerického herce a režiséra Denise Learyho. Účinkuje Lukáš Hejlík. ndbrno.cz

17.–19. 11.

Brněnské výstaviště provoní čokoláda

ČokoFest 2023 nabídne nejen čokoládu a cukrovinky, ale také workshopy, koncerty nebo soutěže. cokoladovy-festival.cz

do 25. 2. 2024

Výtvarnice Blanka Šperková tvoří i se svými vnoučaty

Jejich ručně pletené plastiky z kovového drátku a skleněných korálků nebo obrazy můžete vidět v Mramorovém sále Biskupského dvora. mzm.cz

so 4. 11. | 19 hod.

Městské divadlo uvede Velkého Gatsbyho

Román amerického spisovatele Francise Scotta Fitzgeralda popisuje bohémský způsob života obyvatel Long Islandu 20. let 20. století. mdb.cz

11.–12. 11.

V Olympii připomenou Světový den diabetu

V rámci akce, kterou pořádá dobrovolnická organizace IFMSA CZ, si můžete nechat změřit krevní cukr a tlak nebo BMI. **Facebook: IFMSA Czech Republic**

pá 24. 11. | 18 hod.

Hurvínek prodává nevěstu v Redutě

V novém rodinném pořadu vás do světa Prodané nevěsty a opery zavedou slavné loutkové postavičky Spejbl, Hurvínek a Mánička. ndbrno.cz

pá 3. 11. | 19 hod.

Janáčkovovo divadlo namíchalo koktejl toho nejlepšího z baletu

V triptychu Bdění během jednoho večera uvidíte díla světových veličin Jiřího Kyliána, Radua Poklitarua a Nacha Duata. ndbrno.cz

4.–5. 11. | 10 hod.

Do Semilassa zavítá Mezinárodní výstava koček

Kromě prohlídky kočičích plemen je připravena soutěž Dítě a kočka. Návštěvníci si pak zvolí nejsympatičtější micku výstavy. schk.cz

pá 17. 11. | 19 a 20.30 hod.

Zažijte vilové divadlo

Ve vile Stiassni letos naposled uvedou adaptaci románu Nebezpečné známosti, plnou romantických scén a dramatických soubojů, zasazenou do 20. let 20. století. vila-stiassni.cz

30. 11. – 1. 12.

Vychutnejte si vánoční atmosféru v Lipce

Připraveny budou tradiční rukodělné dílničky a k tomu si můžete také zazpívat koledy s folklorní skupinou Brněnský Valášek. lipka.cz/akce-pro-verejnost

Letohrádek Mitrovských obsadí čerti

Až do 5. prosince bude Letohrádek Mitrovských patřit čertům z dílny Aleše Drašnara. Unikátní výstava na Starém Brně představí fenomén čerta jako tradiční součást naší kultury. Setkáte se tu s malými dáblíky, ale i velkými lucifery. Kromě toho se dozvíte, co se děje s hříšnými dušemi v pekle a jaká je naděje na vykoupení. Nebude chybět ani peklo s dušemi zatracenců. Výstavu můžete navštívit vždy od středy do neděle od 10 do 16 hodin.

(java) | foto: archiv Letohrádku Mitrovských

Do Radosti zamířil Krysař, divadlo plné magie

V Divadle Radost uvádí od října novou inscenaci Krysař. Představení vytvořil umělecký ředitel francouzského loutkového souboru Les Antliaclasses Patrick Sims, který na základě klasické německé pověsti o krysaři vystavěl mnohovrstevnatý příběh. Dokresluje jej hudba Erga Phizmize a Miloše Štědrone. Krysaře ztvárnil Jiří Skovajsa, dále se setkáte s vychytralým starostou v podání Václava Vítka, principála blešího cirkusu hraje Radim Sasínek a chůvu Stanislava Havelková.

(java) | foto: Divadlo Radost

Nováček mezi festivaly zhodnotí veřejný prostor

Otevřená diskuse s architektky o rekonstrukcích Mendlova a Moravského náměstí nebo konference o vizuálním smogu a kultivaci města, které se zúčastní starostové, městští architekti i úředníci z celé republiky. To jsou listopadové události prvního ročníku festivalu Window Pop, pořádaného spolkem Naše kultivovaná města a věnovaného veřejnému prostoru. Součástí je i soutěž o nejlepší výlohu, ve které hlasuje veřejnost. Informace včetně vstupenek hledejte na windowpop.eu.

(ral) | foto: archiv pořadatele

Křížovka o ceny

M	FRANCOVKA	NÁŠ HISTORIK	ÚTOK	JEDNODUCHÝ I SLOŽENÝ CUKR	1. část tajenky	M	DOVEDNOST	CIKÁN	ČESKÝ MALÍŘ (MIKOLÁŠ)	POSTAVA Z OPERY LOVCI PEREL	M	TROJHLAVÝ SVAL PAŽNÍ	SÚDÁNSKÁ ŘEKA	ANGL. JEDNA
JEŠTĚR						PLANETA					PRKENNÝ STROP			
STARONĚM. MUŽSKÉ JMÉNO						PŘÍSTAVNÍ HRÁZE KRESLENÝ PŘÍBĚH					DOMÁCKY RONALD STARORECKÝ BŮH VÁLKY			
AUTOR KVANTOVÉ TEORIE						METÁL ČLEN ANGL. VYSOKÉ ŠLECHTY								
LIHOVINA								ČESKÝ ARCHITEKT ŘÍMSKÁ 6					ODDĚLENÍ KRÁLÍKÁRNÝ	SNADNĚJI
POMŮCKA: AKOV, APULS, ATVÁ, AVOIR, LOL, MADIR, REEKS	COŽE	SPISOVATEL (ISAAC) ŠLÁPOTA						POHOŘÍ V IRSKU NEZHOUBNÝ NOVOTVAR						
ZN. CESIA			ZN. DĚTSKÉHO KRÉMU ANGL. DOSPĚLOST							ROZTEČ VYSETÝCH ROSTLIN 2. část tajenky				
JMÉNO PROZAÍKA PAVLA				MEZINÁR. KAMION. DOPRAVA PŮSOBENÍ (MN. Č.)				ŘÍMSKY 999 SLOVEN. UŽITEK			JUBILEJNÍ SĚŘIZOVAČÍ KLAVÍRŮ			
ČÁST PODVOZKU							POLODRAHOKAM STARÁ SRBSKÁ MIRA					INIC. ZÁTOPKA PŘÍVL. ZÁJMENO		
ZDÁNĹVÉ PŘÍBLÍŽENÍ HVĚZDY K MĚSÍCI						ZVUKOVÁ SHODA SAMOHLÁSEK								
TVRDIT ŽELEZO						PRÁDELNÍK KOROZE							KLYSTÝR	ŠTĚKAT
M	ANGL. CAR	MLÉČNÝ VYROBEK OÁZA V SAUD. ARÁBII						OVOCNÝ STROM ŠPERK (HOVOR.)						
POSUNY NA ŠACHOVNICI					ZN. ELEKTRON-VOLTU ČESKÁ FIREMNÍ ZKRATKA			HOVĚZÍ KŮŽE DRŮBEŽ						
STOVKA				SEVERO-ZÁPAD ŘÍMSKY 49			OVOCE S CHLUPATOU SLUPKOU NARODNÍ SHROMÁŽDENÍ						NÁZEV PÍSMENE F NÁZEV HLÁSKY Š	
FRANC. POMOČNÉ SLOVESO						TEDY						ŽENSKÉ JMÉNO (8. 4.)		
NÁRADÍ K ORÁNÍ						DŘEVĚNÁ STAVBA						ODĚV		

Tahle novinka potěší především badatele a zájemce o historii Brna a usnadní jim práci. O co jde? Dočtete se v tajence. Tři vylosovaní luštitelé se mohou těšit na sadu propagačních předmětů města Brna. Tajenku

vložte do 21. listopadu 2023 do formuláře na adrese www.brno.cz/krizovka, zašlete poštou nebo přineste do redakce Husova 12, Brno, či pošlete SMS na číslo 602 770 466. Vícekrát zasláné tajenky vyřazujeme.

Ze správných odpovědí z minulého čísla (Brněnské kulturní fórum) byli vylosováni: Lenka Oškrdalová, Jana Jelínková a Vlastimil Hejmal. Výhry zasíláme poštou. ■

26. FESTIVAL FRANCOUZSKÉHO FILMU

FESTIVAL DU FILM FRANÇAIS
EN RÉPUBLIQUE TCHÈQUE

23. - 26. 11. 2023

www.festivallife.cz

Le Mépris de Jean-Luc Godard ©Studio Canal

RV2301904/01

Festival Life! poprvé představí skialp i Oktagon MMA

Přijďte si zalyžovat na brněnské výstaviště.
Nevěřte, že se to pod střechou pavilonu dá?
O opaku vás přesvědčíme od 24. do 26. listopadu 2023
na festivalu Life!

SKI365 aréna nabídne vyžití nejen pro zkušené lyžaře, běžkaře a biatlonisty, ale i úplné začátečníky. Ti si budou moct techniku osvojit na některém z připravovaných workshopů. A nebudou chybět olympionici Gábina Soukalová nebo Ondřej Moravec. Sportovce nadchne také zóna **Oktagon MMA** s Patrikem Kinclem, fitness zóna plná posilovacích strojů i skupinových lekcí, freestyle BMX či závody ve šplhu a parkouru. Díky zóně **Automotodrom city** budete mít šanci projet se po zmenšenině Masarykova okruhu. Chybět nebude oblíbená **Family Hall**, kde si rodiny s dětmi vyzkouší desítky tradičních i ne-tradičních sportů, stále populárnější **Game Hall** s finálovými zápasy **Tipsport MČR CS-GO a Marpem**. A všechny roztančí dva pavilony s **DanceLife**m.

Festival Life! se koná
od 24. do 26. listopadu 2023.
Vstupenky na etickets.bvv.cz
Více informací najdete na
www.festivallife.cz

BVV

Veletrhy
Brno

RV2301946/01

International Festival Ballet

26.1.2024

BRNO

Hala Vodova

Největší

LABUTI JEZERO

na světě! 48 labutí na jediném pódium.
Balet na hudbu P. I. Čajkovského.

www.artpartner.cz

ticketportal
VSTUPENKY NA DOSAH

ticket-Online.cz

RV2301352/06

THE
MUSIC
OF
**HANS
ZIMMER**
v podání

THE ORCHESTRA
LORDS OF THE SOUND

26.11. | BRNO **Zoner BOBYHALL**

Spider man 2 | The Dark Knight | Lone Ranger | Interstellar | Dune
Sherlock Holmes | Man of Steel | Pearl Harbor | Gladiator | Inception
Pirates of the Caribbean | Spirit | Wonder Woman | The Lion King

www.artpartner.cz

ticketportal
VSTUPENKY NA DOSAH

ticket-Online.cz

RV2301352/07

Dr. Max Expres
Brno

Maximálně rychlé doručení objednávky!

Vaši objednávku z drmax.cz doručíme
po celém Brně klidně i v ten samý den.*

* Doručení je možné jen v pracovní dny
a dle aktuálně volných časových slotů.

Dr.Max+ Vždy nablízku.

RV23020166/01

MINERÁLY BRNO

47. mezinárodní prodejní výstava minerálů,
fosilií, šperků a přírodnin

18. - 19. 11. 2023

Výstaviště Brno, pavilon B

sobota: 9 - 18 hodin
neděle: 9 - 16:30 hodin
vstupné: 150 Kč, zlevněné 80 Kč
(při on-line nákupu sleva)

www.mineralybrno.cz

RV2301838/01

Nabídka platí: 1.-30.11.2023
nebo do vyprodání zásob pro dané období

baumax

*V listopadu
v Baumaxu*

699,-

LAMPIČKA

999,-

ZÁVĚSNÉ
SVÍTIDLO

4499,-

POSTEL
WOOD 160
bez roštu a matrace

11999,-

ŠATNÍ SKŘÍŇ
WOOD 250

4199,-

KOMODA
WOOD 130

2199,-

NOČNÍ STOLEK
WOOD 2 ks

a nejen to

1199,-

KOBEREC SHAGGY
NAVAJO 160x230 cm

RV2301932/01

KODL
GALERIE

KODL – TRADICE OD ROKU 1885

**ZVEME VÁS NA
LISTOPADOVOU
PŘEDAUKČNÍ
VÝSTAVU**

**Aukce se uskuteční
v neděli 26. 11. na Žofíně
+ online na artslimit.com**

JOSEF ČAPEK: DĚTI U DOMU • olej na plátně, 193, 32x45 cm
vyvolávací cena: 4 000 000 Kč, odhadní cena: 5 000 000 – 8 000 000 Kč

Tel.: +420 251 512 728, +420 602 117 440
Národní 7, Praha 1 • galerie@galeriekodl.cz

www.galeriekodl.cz

FIRST MOMENT – VÝRAZNÉ SLEVY V POHODĚ V LUHAČOVICÍCH

akční nabídka pobytů First Moment

Kontakt:

ZÁLESÍ a.s., Hotel Pohoda ** Luhačovice**
www.pohoda-luhacovice.cz

HOTEL POHODA
★★★★

VÝKUP AUTOVRAKŮ VYVRAK

**ZA NEJLEPŠÍ CENY
ZA AUTOVRAK !!!**
odvoz zdarma | doklad o eko likvidaci

+420 731 04 04 05
www.vyvrak.cz

RV2301927/01

Přidejte se do týmu HOSPICE SV. ALŽBĚTY v Brně!

Právě hledáme:

- ZDRAVOTNÍ SESTRY PRO DOMÁCÍ HOSPIC
- LÉKAŘE
- OŠETŘOVATELE, PRACOVNÍKY V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH

Jsme nezisková organizace se sídlem na Kamenné 36. Poskytujeme komplexní hospicovou péči nevyléčitelně nemocným lidem v závěru jejich života, a to zejména pro Brno a jeho nejbližší okolí. Klademe důraz na respektování důstojnosti každého člověka. Tato práce má pro nás hluboký smysl, buďte jeho součástí.

Pokud sdílíte stejné hodnoty, prosím kontaktujte personální oddělení na tel. čísle 731 444 989, nebo e-mail: personalista@hospicbrno.cz, rádi Vám podáme bližší informace, které naleznete také na: www.hospicbrno.cz.

RV230209/01

VÁNOČNÍ CUKROVÍ V PRODEJI
ZEMANOVA ČUKRÁRNA A KAVÁRNA, JOSEFSKÁ 4, BRNO
NEJSTARŠÍ KAVÁRNA V BRNĚ OTEVŘENA OD 1937

RV230209/01

Posouvejte s námi hranice
onkologické léčby.

Nabízíme pracovní příležitost pro radiologické asistenty/asistentky

- **Oddělení nukleární medicíny** - diagnostika a terapie za pomoci ionizujícího záření, PET/CT a SPECT/CT

- **Klinika radiační onkologie** - fotonové centrum - plánování radioterapie, práce s lineárními urychlovači, brachyradioterapie

Proč pracovat u nás?

- nejmodernější přístrojové vybavení
- více než 30 dnů volna
- pravidelné odměny
- příspěvky na sport, kulturu, stravování, slevy u obchodních partnerů aj.

S nejvyšší akreditací OECL patříme k nejprestižnějším onkologickým centrům v Evropě.

Masarykův onkologický ústav
Žlutý kopec 7, 656 53 Brno
☎ 543 134 208
✉ opem@mou.cz
🌐 www.mou.cz/kariera

RV230205/01

Podzimní slevy až 30%

- ✓ Servis a oprava oken
- ✓ Výměna sítí proti hmyzu
- ✓ Výměna žaluzií

+420 606 082 165

BRNO.VOLITASERVIS.CZ

VOLITA +
SERVIS

RV230176/01

Nemocnice pro děti ohlašovala nástup moderní doby

Kromě otevření Dětské nemocnice si na podzim připomeneme výročí i dalších medicínských zařízení: 1. listopadu 1863 byla otevřena Psychiatrická nemocnice v Černovicích, 8. listopadu 1888 zahájila provoz Zemská porodnice na Obilním trhu a 17. listopadu 1998 začal v klášteře alžbětinek pomáhat první hospic na Moravě.

Před 125 lety, 30. listopadu 1898, byla na kopci v Černých Polích slavnostně otevřena Dětská nemocnice císaře Františka Josefa. Panovníkovi byla dedikována na počest 50. výročí jeho setrvání na trůně a byl to opravdu důstojný dar k oslavám, protože tehdy šlo o jedno z nejmodernějších zařízení svého druhu.

První doloženou informaci o tom, že na území města Brna existuje zdravotnické zařízení pečující o dětské pacienty, máme z konce 15. století, kdy při svatojakubské farní škole nedaleko Jakubského náměstí fungoval žákovský špitál pro studenty.

Koncem 18. století s rozvojem průmyslu přichází do měst za prací velké množství lidí, což s sebou nese i negativa, jako je šíření nemocí a epidemií, kterým podléhají hlavně děti. Ve Vídni tak roku 1847 vznikla první dětská nemocnice, která se stala vzorem i pro další evropská města.

V Brně se v letech 1809–1811 o děti z chudých rodin starala soukromá dobročinná dětská nemocnice, která vzešla z iniciativy lékaře špilberské věznice Ernsta Karla Rincoliniho. Dalším dobrodincem pak byl oční lékař Ferdinand Dworzak, který se zasloužil o to, že 16. listopadu 1846 byla na dnešní Kounicově ulici otevřena Dětská nemocnice sv. Cyrila a Metoděje. Zpočátku měla 28 lůžek a starala se o pacienty od jednoho do

12 let. Svým účelům sloužila přes 50 let, a i když byla přestavěna a rozšířena, nezvládala už velký příliv pacientů.

Poslední funkcionalistická stavba v Brně

V polovině 90. let 19. století tak začaly vznikat plány na zcela novou nemocnici na novém místě. Pozemky na kopci v Černých Polích nakonec věnovalo město a převážnou část nákladů na stavbu nového ústavu nesla První moravská spořitelna.

Velmi moderní podobu mu dal zemský stavební ředitel Hugo Kranz, jehož návrh sestával ze šesti specializovaných pavilonů, které byly plně elektrifikované a zásobené vodou z nového březovského vodovodu.

Dětská nemocnice císaře Františka Josefa otevřená v roce 1898 se dožila vzniku republiky, kdy se z jejího názvu vytratilo císařovo jméno, velké škody na ní ale napáchala druhá světová válka. Po ní bylo zřejmé, že je třeba nemocnici přebudovat a přizpůsobit ji požadavkům moderní lékařské vědy.

Úkolu vypracovat novou koncepci areálu pro léčbu dětí se ujali ředitel nemocnice u svaté Anny Otakar Teyschl, nově ustanovený ředitel Dětské nemocnice Vladimír Mazal a architekt Bedřich Rozehnal, který se specializoval na navrhování nemocničních zařízení.

Rozehnal byl vizionář, který vždy počítal s tím, že stavbu bude třeba přizpůsobovat novým medicínským přístrojům i postupům. Dětskou nemocnici musel navíc přestavovat na etapy, aby se nemusela zavřít. Navrhl ji jako provázaný celek jednotlivých bloků odlišených podle funkce a umožňujících účelný provoz a dbal také na to, aby pro dětské pacienty vytvořil vstřícné prostředí. Budovat se začalo v roce 1948 a novostavba, které dominuje šestipodlažní lůžková část na půdorysu písmene Y s průběžnými terasami orientovanými na jihozápad na panorama města, byla slavnostně otevřena v roce 1953. Jedná se o poslední brněnskou funkcionalistickou stavbu, která vznikla v době, kdy už vládl socialistický realismus. Bedřich Rozehnal později upadl u režimu v nemilost, byl dokonce vězněn a nemohl pokračovat v dalších úpravách nemocnice. Její areál byl dostavěn a rekonstruován v letech 1996–2001.

Markéta Žáková | foto: Archiv města Brna

Fotbal na výstaviště, velodrom za Lužánky

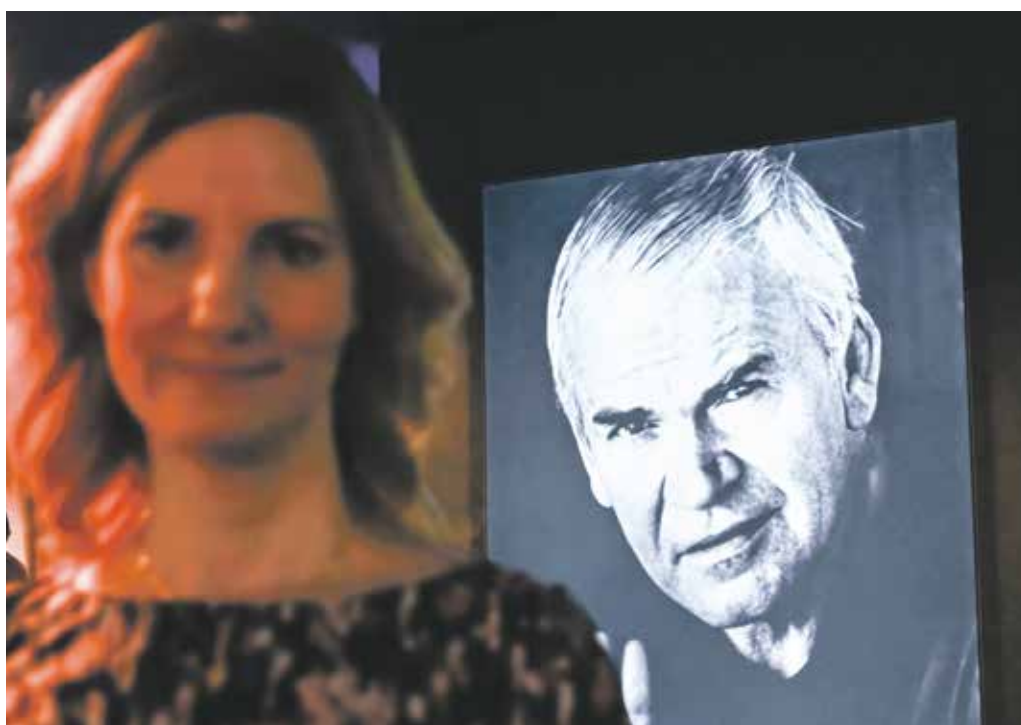

Markéta Vaňková
primátorka města Brna,
Společně – ODS a TOP 09

Milí Brňanky, milí Brňané, nedávno představené rozvržení brněnských sportovišť možná trochu připomíná „kulový blesk“: aby jedno mohlo vzniknout, druhé se musí přestěhovat jinam. Ale ten blesk nesjel z čistého nebe.

Variantu zjednodušeně shrnutou jako „fotbal na výstaviště, velodrom a atletika za Lužánky“ nám po důkladném prověření navrhli odborníci z Kanceláře architekta města Brna. Do úvah jsme zahrnuli i výsledky expertizy neutěšeného stavu původního fotbalového stadionu. Ten čeká demolice. Chápu, že především pro ty, kteří na jeho ochozech nebo na hřišti prožili legendární dobu fotbalu za Lužánkami, není snadné přijmout, že půjde k zemi. Ale stadion na tomto místě a s parametry, které by odpovídaly stále náročnějším požadavkům kladeným na mezinárodní utkání, by nebyl reálný, především kvůli riziku nestabilního podloží u tak velké stavby. Nový velodrom doplněný o atletickou halu, který se tady vybuduje, bude vzhledem k požadovaným parametrům možné posunout blíž k plaveckému stadionu.

A fotbalový stánek namísto dráhové cyklistiky na výstavišti? Bude dostupný, ale mimo obytnou zástavbu, využije se infrastruktura budované multifunkční haly ARENA Brno, pozemky patří městu a opět se propojí fotbal a hokej. Jako kdysi za Lužánkami. Mimochodem, ve 20. letech, kdy se přemýšlelo o budování sportoviště, bylo s Ponavou v úvaze jako vhodné místo právě dnešní výstaviště. Plánované přesuny jsou tak nejen logické, ale vlastně i symbolické. ■

Čestný kruh na Ústředním hřbitově se uzavřel. Zatím ne fakticky, ale poslední místo je vyhrazeno pro Milana Kunderu. Zájem uložit spisovatelovy ostatky v rodném Brně projevil jeho žena, zda a kdy se tak stane, záleží na ní. Osobně se domnívám, že dál nést odkaz proslulého literáta je pro Brno ani ne tak povinnost, jako čest. I proto plně podporujeme také aktivity spojené s jeho knihovnou. (mv) | foto: Marie Schmerková

Snažíme se vás informovat o dění v Brně nejružnějšími způsoby, ale přesto se zdá, že ne vše, co vás zajímá, se k vám také dostane. Ráda bych proto na tomto místě vždy zodpověděla některé z otázek, které mi posíláte nejčastěji.

Co vás zajímá

Proč jste byli proti třetímu kotli na spalování a energetické využití odpadu v SAKO Brno?

Tři sta třicet olympijských bazénů plných odpadků by se muselo přivést každý rok do Brna z jiných měst a krajů, než je ten náš, aby se tento třetí kotel „nakrmil“. To znamená značnou dopravní zátěž a hlavně zamoření ovzduší emisemi CO₂ v množství 120 tisíc tun ročně a dalšími škodlivými látkami.

V porovnání s tím argumenty o ekonomické výhodnosti neobstojí. Když vrcholila energetická krize, zdálo se, že bude vhodné vyrábět více tepla spalováním odpadu, abychom omezili závislost na ruském plynu.

To už se ale mění. Zásadnější a ekologicky přívětivější jsou kotel na štěpku, který Teplárny Brno budují, a horkovod, který přivede bezemisní teplo z Dukovan.

Pochybnosti o projektu třetího kotle zvýšilo i to, že se do výběrového řízení přihlásil jen jeden zájemce a původní odhadovaná cena se zdvojnásobila na téměř 5 miliard korun. Zastavení projektu přitom neznamená, že kvůli tomu vzroste cena tepla pro Brňany. Odpad nepatří na skládky, ale ideálně ani do kotle. Zaměřit se musíme na to, aby ho vznikalo co nejméně, a soustředit se především na jeho opětovné využití. ■

Markéta Vaňková

Brno je hrdým partnerem sociálních neziskovek

Robert Kerndl
náměstek primátorky města Brna,
Společně – ODS a TOP 09

Řešit obtíže spojené třeba s rozpadem rodiny, vážnou nemocí, domácím násilím či stářím pomáhají sociální služby, jejichž poskytovateli jsou veřejné a nestátní neziskové organizace.

V Brně těchto sociálních neziskovek funguje na sedm desítek a patří do nich také příspěvkové organizace i město samo. Škála zahrnuje více než 170 typů sociálních služeb od poraden či pečovatelských služeb přes chráněné bydlení pro lidi s handicapem, domovy seniorů nebo azylové domy

pro maminky s dětmi až po různé terénní programy.

Někomu postačí pomoc s nákupem nebo s péčí o domácnost, jinde je třeba nabídnout dětem využití volného času a zcela odlišný a náročný je přístup k lidem bez domova nebo závislým.

Díky erudovanosti, zkušenostem a obětavosti zhruba tří tisíc zaměstnanců sociálních služeb je Brno dokonce v mnohých formách sociální pomoci průkopníkem. Snaží se najít pro své klienty řešení na míru, ale vždycky tak, aby zůstala zachována jejich lidská důstojnost. Aby žili v prostředí, které jim bude blízké a bude splňovat parametry odpovídající standardní kvalitě života.

Stejně jako dostupnost je u sociální pomoci důležitá včasnost. Sociální služby musí reagovat na aktuální stav, na proměny ve společnosti. Uznání patří například všem, kteří se hned zpočátku zapojili do pomoci uprchlíkům z Ukrajiny.

Oddělení sociální prevence pro mladistvé a mladé dospělé pomáhá už 30 let

Abychom se s proměnnými vyrovnali co nejlépe, základní směry vytyčuje Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve městě

Brně 2023–2026, konkrétní kroky jsou pak rozpracovány pro každý rok.

Vzhledem k vývoji demografické křivky zůstává primárním strategickým cílem pomoc seniorům. V prvé řadě jde o zajištění sítě služeb, které umožní starým lidem dožít bezpečně doma, a současně navýšení míst v domovech.

Na druhé straně spektra jsou ti nejmladší. Letos si například 30. výročí připomíná Oddělení sociální prevence pro mladistvé a mladé dospělé Odboru sociální péče Magistrátu města Brna (rozhovor k tématu čtete na stranách 8 a 9 – pozn. red.), které vzniklo jako odpověď na nárůst kriminality dětí a mladistvých a dodnes jim nabízí výchovné a pobytové služby na základě dobrovolnosti, v podmínkách otevřeného zařízení bez ztráty kontaktu se školou a přirozeným prostředím, zejména s rodinou. Zařízením ročně projde okolo 70 klientů.

Od října jezdí ulicemi našeho města jako součást kampaně „Brno hrdým partnerem sociálních neziskovek“ galerijní tramvaj. Formou konkrétních příběhů se v ní minimálně do poloviny příštího roku lze seznámit s možnostmi nabízené pomoci, lépe se zorientovat a vědět, kam se v případě potřeby obrátit. V obtížné situaci se totiž může ocitnout každý. ■

Na kampaň „Brno hrdým partnerem sociálních neziskovek“ upozorňuje galerijní tramvaj. Formou konkrétních příběhů se v ní minimálně do poloviny roku 2024 cestující seznámí s možnostmi nabízené pomoci, aby věděli, kam se v případě potřeby obrátit.
Foto: Marie Schmerková

Brno na prodej

Marek Lahoda
zastupitel města Brna,
Česká pirátská strana

Máloco demonstruje odlišnost současné brněnské koalice bez Pirátů od té minulé s Piráty lépe než přístup k nakládání s městským majetkem.

Piráti v minulém období sestavili a prosadili strategii nakládání s městským majetkem, která stanovila ty nejdůležitější, tj. strategické lokality, ve kterých město potřebuje scelovat a chránit pozemky pro svůj budoucí rozvoj.

Současný radní pro majetek za Sociální demokracii teď přišel s přístupem zcela opačným. „Prodáme vše, co není přibité!“ Tak by se dal parafrázovat katalog zbytného majetku, který schválila koalice na říjnovém zasedání zastupitelstva.

A co že v něm tedy najdeme? Například pozemky pod stavbami jiných vlastníků, nepřístupné nebo dlouho užívané někým jiným – s jejich prodejem nelze než souhlasit. Ale stavební pozemky, dokonce i majetkově scelené? Proč na nich město samo nepostaví třeba dostupné bydlení?! Tak jako to přes 100 let dělá Vídeň pod vedením tamní sociální demokracie a díky čemuž tam mají nízké ceny nájmu i bytů.

Do seznamu bylo nově zařazeno dokonce i několik bytových domů. A to přesto, že ještě před rokem nové vedení města v koaliční smlouvě slibovalo, citují: „Ukončíme privatizaci bytových domů, další bytové domy již do privatizace nebudou zařazovány.“

Naštěstí musí každý prodej stále ještě projít zastupitelstvem, i v něm má však koalice samozřejmě většinu. Nový „prodejní katalog“ městského majetku je tak dalším dokladem toho, že pro současné vedení města je jeho koaliční smlouva s voliči jen trhací kalendář. ■

Nutnost hledání širších souvislostí

Tomáš Skřička
zastupitel města Brna,
SPD, Trikolora, Moravané a NK

Schopnost komplexního pohledu na problematiku – nemít takový přístup je už diagnóza. Nejhorší je někomu fandit. Klapky na očích, zaslepenost a černobílé vidění. Různý metr na tytéž činy.

Brnem rezonuje téma KOTEL, místo bychom se pokusili předvídat vývoj. Nejčistší energie je jaderná. A zemní plyn. Politické přístupy se mění, fyzikální zákony ne. Měli bychom si zachovat zdravý rozum (v rámci širších souvislostí). Odpad se má hlavně třídit, recyklovat a zbytek (zatím) pálit. Místo plastů používat konopí, které plasty dokonale nahradí a samo se rozloží. Spalování štěpky povede k jejímu nedostatku, zvýšení ceny a devastaci (drancování) lesů.

Za vším je nutno vidět peníze. Nejbohatší investují do léků a nemocí, do válek a konfliktů, do grýndýlů a elektromobilit. Nevadí, že baterie neumíme recyklovat, že vrtule a sloupy větrných elektráren stojí tolik energie, kterou jen stěžít tento zdroj vrátí. Co s nefunkčními solárními panely, by vydalo na román.

DOTACE. Pochopím kulturu, sport, vzdělání a výchovu. Zde se jedná (může jednat) o investici do zdravé společnosti. Nepochopím zemědělství, vinařství, průmysl. Zde jen kazí konkurenční prostředí a působí pokřivený vývoj.

Při trhání koukolu si musíme uvědomit, že přitom šlapeme po pšenici. Širší souvislosti... ■

Projekty nádraží i čtvrti Trnitá nabírají na obrátkách

Petr Kratochvíl
radní města Brna,
Společně – ODS a TOP 09

Nejen vlaky, ale hlavně lidé. Vybudování nového hlavního nádraží, které je součástí přestavby brněnského železničního uzlu, nepřinese pouze nutnou modernizaci dopravy.

Je potřeba také zajistit špičkové zázemí pro cestující i navazující infrastrukturu a potřebné služby tak, aby se celá zatím zanedbaná lokalita stala nedílnou součástí Brna a života jeho obyvatel. Aby se proměnila v živoucí městskou čtvrť Trnitá. Proto chceme postupovat co nejrychleji a ve vzájemné součinnosti se všemi, kteří se na náročném projektu Europoint Brno podílejí.

Usnadnit a zpřehlednit další postupné kroky pomůže v říjnu schválená smlouva o spolupráci mezi Správou železnic a městem Brnem. Ta nastavuje pro oba investory a „spolustavebníky“ jasná pravidla, kterými se budou řídit. Určuje nejen základní podmínky pro financování nebo postup při řešení majetkových vztahů, ale také koordinaci projektových a stavebních prací.

Pro urychlení přípravy pro Brno strategického projektu jsme už v lednu zřídili také projektový tým v rámci městské společnosti Brněnské komunikace. Ten kromě Správy železnic spolupracuje s dalšími odbory magistrátu a městských společností.

Ve vypsané soutěži na podobu nového hlavního nádraží v Brně zvítězil nizozemský ateliér Benthem Crouwel Architects ve spolupráci se studiem West8. Chcete-li si prohlédnout nejen návrh samotné budovy, ale také proměnu jejího okolí a třeba i možná řešení dopravy, nenechte si ujít od 24. listopadu do 29. prosince výstavu v Urban centru na Staré radnici. ■

Stavební léto budiž pochváleno

Petr Bauer
zastupitel města Brna,
ANO 2011

A máme léto za sebou. Je to doba využívaná převážně k odpočinku a relaxaci, ale také čas na vykonání řady prací. Čas žní, vinobraní, sklizní a také čas oprav komunikací.

Teplé počasí a prázdnější ulice přímo vybízejí k rekonstrukcím silnic, chodníků, cest – prostě komunikací obecně. Jenže...

Někdy je vhodnější spíš než chválit léto povzdechnout si s klasikem: „Tento způsob léta zdá se mi poněkud nešťastným.“ A to ve chvíli, kdy se uzavírek sejde víc, než jsou občané ochotni přijmout.

Tato situace pak vyvolává nejenom určitou míru nevrlosti a našťvanosti, ale i řadu otázek, které samozřejmě vyžadují odpovědi. Například to, jestli opravdu není možné jednotlivé opravy naplánovat lépe tak, aby byl negativní vliv na obyvatele co nejmenší. Je tedy lepší realizovat více projektů najednou a během kratšího časového úseku, nebo naopak rekonstrukce sice protáhnout časově, ale s menšími negativními dopady? Někdy to jde, někdy ne. Například v Žebětíně byla během léta vždy nějaká příjezdová cesta do obce uzavřená nebo alespoň dopravně omezená.

Některé stavby se chystají mnoho let a v okamžiku, kdy je vše připraveno k zahájení realizace včetně financování, nelze vždy bohužel říci: „Tato stavba časově koliduje se stavbami jinými, takže se neuskuteční.“ Někdy to ani při sebevětší snaze lépe naplánovat nelze.

Pravda, nebylo to období příjemné, ale na druhou stranu to bylo období krátké. A máme opraveno a doufáme, že na dlouho. ■

Zbytné nemovitosti zveřejněny na webu města

Jiří Oliva
radní města Brna,
Sociální demokracie

V moderní historii Brna snad neproběhlo zasedání zastupitelstva, na kterém by se neprodával či nekupoval nějaký nemovitý majetek. Do budoucna bude tento proces zase o něco předvídatelnější a systémovější.

Říjnové zastupitelstvo města totiž schválilo v rámci strategie pro nakládání s nemovitým majetkem seznam konkrétních nemovitostí ve vlastnictví města Brna, které nejsou dotčeny veřejným zájmem a z hlediska svého druhu, způsobu využití a s ohledem na územní plán se jeví jako zbytné, a tedy vhodné k budoucímu prodeji.

Tento seznam jsme nyní zveřejnili na městském webu brno.cz a každý zájemce si tak může přečíst, u kterých nemovitostí Brno do budoucna počítá s jejich prodejem. Zájemci o koupi se tak mohou déle připravovat, mohou své úvahy o koupi zahrnout do svých dlouhodobých plánů atd. Pokud se totiž do budoucích dražeb přihlásí více zájemců, dá se předpokládat vyšší dosažená cena, a tedy i větší finanční přínos pro město.

Následný proces zpeněžování bude postupný a bude probíhat několik let. O prodeji konkrétních nemovitostí bude po vyjádření dotčených orgánů standardně rozhodovat Zastupitelstvo města Brna. Budu chtít, aby se prodeje zbytného majetku prioritně realizovaly formou veřejných dražeb nebo aukcí.

Schválená strategie nakládání s městským majetkem však neřeší jen majetek vhodný k prodeji, ale stanoví i strategické rozvojové lokality, u nichž je naopak žádoucí nabývání nemovitostí a scelování městských pozemků. ■

Brno masivně investuje do školství

Irena Matonohová
radní města Brna,
Lidovci a Starostové

Stovky nových míst v základních i mateřských školách budou výsledkem několika velkých investic, se kterými již souhlasili brněnští zastupitelé. Všechny jsou součástí systematické snahy zvýšit kapacity škol a školek a zlepšit také jejich komfort a kvalitu.

Nejzásadnější jsou plány vzniku dvou úplně nových objektů v rozvojových lokalitách Sadová a Nová Zbrojovka. Vzhledem k nové výstavbě jsou další místa nezbytná. Na Sadové vyroste ZŠ pro 540 žáků a školka pro 125 dětí. V Nové Zbrojovce to bude základní škola pro 810 žáků a MŠ pro 50 dětí.

Začátkem října byla slavnostně otevřena nová Mateřská škola Maxík v ulici Nad Dědinou v Bystrci, která má kapacitu více než 80 míst. U dalších několika škol se budou stavět přístavby či nástavby. Zhotovitele už má vybraný projekt nástavby ZŠ a MŠ Jana Broskvy v Chrlčicích, kde nově vznikne šest oddělení školní družiny a zázemí pro vychovatele a asistenty.

Přístavby se plánují u MŠ Michalova v Líšni a ZŠ Sirotkova v Žabovřeskách. Školka na Michalově má v současnosti tři třídy a do roka se rozroste o další dvě. Město už vybralo zhotovitele, z celkové ceny 57 milionů pokryje až 90 procent dotace z IROP. Na Sirotkově zbudují místo staré kotelny přístavbu s novými odbornými učebnami a kabinetem, práce začaly poklepáním základního kamene v závěru srpna.

Patnáct nových tříd, zázemí pro učitele a družina vzniknou také v přístavbě ZŠ Staňkova v Králově Poli. Rozšíření objektu bude třípatrové, detaily včetně harmonogramu prací budou součástí investičního záměru. ■

Co si myslí Brňané?

Hvězdárna na Kraví hoře vstoupila do 70. sezony. Na čem jste tam byli naposledy nebo na co se chystáte? Chodíte na hvězdárnu rádi? Proč ano/ne?

Chcete se také zapojit do ankety v Brněnském metropolitánu? Sledujte Facebook, X (dříve Twitter) či Instagram BRNOMycity, diskutujte a dejte nám vědět, co si myslíte. Zajímá nás to!

@brnomycity

davidm.matousek
@

Se syny na dětském představení.

hana_koutna
@

Astronaut 3D s dětmi.

fisc1
@

Byl jsem na Pink Floydch a Pražském filmovém orchestru. Ty prostory jsou úžasné!

verca_sterbova_
@

Festival planet. 🌍

magdulienna_
@

Pink Floyd; je to krásné místo, dizajnově tiež velmi zajímavé.

ladislava.sucha
@

Ano, vždy, když je něco zajímavého. A vždy odcházíme spokojeni, děkujeme.

kabrnak90
@

Morava 360! Naprostý TOP!

davidbucekj
@

Šli jsme na Noc vědců, moc rádi jsme si prohlídli všechny prostory i jindy skryté, teleskopy pod peckou!

honza5730
@

Naposledy jsem byl na hvězdárně s přítelkyní, je tu krásně a rádi tady krmíme kačenky pod peckem.

malinovaka
@

Ano! Chybí kavárna na terase. 😊

lenka.4703
@

Tatka nás tam tahal jako děcka... Mám z toho plno 3D pohledů a super vzpomínky.

sachinhindu
@

Yes, I love visiting the planetarium regularly. My favourite event is the annual Fulldome Festival. (Ano, chodím tam pravidelně a rád. Moje oblíbená akce je každoroční Fulldome Festival. – redakční překlad)

**AŽ NA KONEC
VESMÍRU**

Hvězdárna a planetárium Brno

Program a vstupenky
www.hvezdarna.cz

Hvězdárna a planetárium Brno je příspěvkovou organizací zřízenou statutárním městem Brnem.

Hvězdárna a planetárium Brno

**HLEDÁNÍ OŘÍŠKOVÉ
PLANETY**

Program a vstupenky
www.hvezdarna.cz

Hvězdárna a planetárium Brno je příspěvkovou organizací zřízenou statutárním městem Brnem.

Před 150 lety získaly brněnský průmysl a řemeslo zázemí i v muzeu

Uměleckoprůmyslové muzeum na Husově slaví 150 let od založení. Dnes je jako muzeum designu a módy součástí Moravské galerie v Brně. Podle Rostislava Koryčánka, sociologa a teoretika umění, designu a architektury na Fakultě výtvarných umění VUT, který se podílel na vzniku nových expozic muzea, tak potvrzuje roli důležitého a přinejmenším ve středoevropském prostoru respektovaného hráče na poli současného designu.

Uměleckoprůmyslové muzeum patří mezi 10 nejstarších institucí tohoto typu na světě. Tíhlo Brno k „průmyslovému výtvarnictví“ už před 150 lety? Proč tady byly ke vzniku muzea tak příhodné podmínky?

S nástupem průmyslové a sériové výroby se Evropa dostala do jakési schizofrenie – na jedné straně začala bránit tradici, protože průmysl mohl velmi rychle zničit to, co se léta vyvíjelo a bylo součástí nějakého know how lidstva, tedy řemeslnou výrobu, současně hledala, jakou formu by v novém výrobním procesu měly produkty získat. Jednou z cest mohly být speciální instituce, které by shromažďovaly příklady, jimiž by se výrobce inspiroval a dělník, který vyrábí nové věci, by zároveň získal představu, jak se dělaly dříve. A také uživatel výrobků by se mohl seznámit s tím, jaké jsou nové trendy. Prototypem těchto muzeí bylo Victoria and Albert Museum, které bylo založeno po světové výstavě v roce 1851 v Londýně, v roce 1863 vzniklo muzeum ve Vídni, dnešní Rakouské muzeum užitého umění, a v roce 1873 to brněnské, protože Brno v té době platilo za jedno z nejprůmyslovějších měst.

U zrodu muzea stál Moravský průmyslový spolek, v jehož budově na Moravském náměstí muzeum zpočátku působilo. Kdy se začalo uvažovat o novém sídle?

Konkrétně to bylo tam, kde je dnes Nejvyšší správní soud. O novém sídle se začalo uvažovat záhy, protože činnost muzea byla neuvěřitelně ambiciózní. Na světové výstavě

ve Vídni roku 1873 byl nakoupen soubor předmětů, který přešel do správy Moravského průmyslového muzea, jak se tehdy jmenovalo, a měl přinášet inspirativní příklady tradičního řemesla, ale také nových výrobních postupů. Ale bylo třeba mít i zázemí pro dlouhodobé a stálé výstavy, přednáškovou síň nebo kreslírnu a vytvořit tak prostředí pro výměnu informací, názorů, pro inspiraci.

Budovu navrhl architekt a ředitel muzea Johann Georg Schön, který se ale zabýval spíše silničními, vodními a železničními stavbami, přesto se zdá, že úkolu vytvořit prestižní a účelnou stavbu dostal. Vymykala se něčím nebo zcela zapadla do tehdejšího architektonického kánonu?

Určitě se vymykala v tom smyslu, že to byla nová typologie, tedy muzejní stavba. Je tam přímá a viditelná návaznost na vídeňské průmyslové muzeum. Člověk v menším měřítku zažívá podobnou atmosféru, vchází do vstupní haly, která je arkádová, má dvě patra, je tam světlík, zdobená klenba, jen v případě Vídne je to mnohem velkorysejší. I ten koncept je de facto stejný, tedy že cokoliv, co se v muzeu objevuje, od podlahy po výzdobu stropů, je nositelem inspirace pro ty, kdo do muzea přichází. Architekt Schön nevymýšlel nic zcela nového, ale svůj úkol zvládl dobře, i z dnešního pohledu má ta stavba logiku, výraz.

V roce 1883 bylo muzeum otevřeno v novém působišti. Plnilo pak dobře to, co od něj zakladatelé a veřejnost očekávali?

S rekonstrukcí architektů Ivana Kolečka, Zdeňky Vydrové a Viktora Rudiše na přelomu tisíciletí se muzeum doslova i přeneseně prosvětlo.

Před dvěma lety se po rekonstrukci proměnil interiér Uměleckoprůmyslového muzea Moravské galerie v Brně (UMPRUM) i jeho terasa, kterou zdobí interaktivní Mrak od architekta Marka Štěpána, a na základě koncepce ART DESIGN FASHION zde mimo jiné vznikla nová stálá expozice zaměřená na vývoj designu, jeho současnost i budoucnost.

Oslavy 150 let Uměleckoprůmyslového muzea vyvrcholí v pátek 17. listopadu. Bude zahájena výstava Made by Fire, která po Milano Design Weeku a pražském Designbloku zakotví až do konce srpna 2024 v UMPRUM a představí to nejlepší z českého skla, porcelánu a keramiky. Ve Votivním sále se otevře nová část stálé expozice nazvaná Prvních třicet (1873–1903) aneb od Světové výstavy po Prostřený stůl, která nabídne kromě sond do výstavní a akviziční historie muzea také ukázky listin spojených se založením a provozem instituce, stavební plány nebo pohledy do historických expozic na dobových fotografiích.

A nová intervence s názvem Příběhy vyzvednuté z hlubin černého depozitáře čeká návštěvníky v Black Depu. Jedná se o nové artefakty inspirované díly z expozice v Black Depu, které vytvořili studenti Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze. Více informací lze získat na stránkách moravska-galerie.cz.

Myslím, že ano. Dokonce se záhy ukázalo, že i to, co bylo realizováno, už nestačí. V roce 1888 se v muzeu ke 40. výročí panování Františka Josefa I. prezentoval moravský průmysl. Aby se tam mohly ukázat všechny příklady toho, kam se posunul, byla nutná přístavba, kterou realizoval jeden z dalších ředitelů muzea architekt August Prokop. Přístavba je stále viditelná, když vstoupíte do budovy, Schönova část je zdobená, Prokopova bez výzdoby.

Ve 20. a 21. století muzeum zažívalo horší i lepší časy, zdá se, že k těm lepším ho nasměrovala velká rekonstrukce architektů Ivana Kolečka, Zdeňky Vydrové a Viktora Rudiše na přelomu tisíciletí.

Budova se v průběhu času adaptovala podle toho, co bylo potřeba. Vznikaly různé vestavby a dostavby, až postupně celý interiér ztmavl. Z dob studia na Masarykově univerzitě si pamatuju, že když jsme tam chodili do knihovny, procházeli jsme celou řadou temných zákoutí, kolem vestavěných příček, kanceláří a různých ateliérů, a do toho se ještě vystavovalo. Až s rekonstrukcí architektů Kolečka, Vydrové a Rudiše se to změnilo, muzeum se doslova i přeneseně prosvětlo. Jejich adaptace muzejní budovy

postavené ve 2. polovině 19. století pro aktuální potřeby byla skvělá.

Poslední úprava interiéru i exteriéru před dvěma lety měla muzeum změnit v mekku designu. Je to přiléhavá metafora?

Určitě se stvrdila role Moravské galerie jako důležitého hráče na poli současného designu. S velkým respektem v rámci České republiky, ale i středoevropského prostoru. Dalším takovým hráčem, který má potenciál sílit, je Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze, ale Moravská galerie se určitě může chlubit tím, že v nastavení trendů je první. A Praha na ni musí reagovat. Aktuální živá provázanost tvůrců s činností Moravské galerie je mimořádná. Na to, abychom mohli dostat pojmu mekka, bychom potřebovali více prostoru pro činnost i větší personální zázemí. Velmi dobře držíme krok se vším, co se okolo designu děje, ale jeho mekkou asi ještě nejsme.

Markéta Žáková | foto: Zdeněk Kolařík

Rozšířenou verzi rozhovoru si přečtete na webu cosedejje.brno.cz.

Divadlo Husa na provázku vylétá z Brna

Odchody a návraty dvou brněnských rodáček – i tak můžeme interpretovat novou hru Divadla Husa na provázku s názvem Nevyletět z Brna, je ze mě zkyslá srna. Kamila Polívková a Dora Kaprálová – obě město opustily, aby se do něj vrátily. Jak se definuje domov a jestli jsou kořeny v místě či městě v dnešní době ještě relevantní, patří mezi otázky, které si autorky kladou. Téma nutnosti odchodu, ale také určitého svázání s rodištěm nad hrou stále levituje. Prozkoumat jej můžete už 20. listopadu na první repríze.

(zob)

Brněnští němečtí malíři se vrací do kulturních dějin Moravy

Bruno Beran, Gustav Böhm, August Potuczek a Hans Friedrich Wacha byli malíři, Moravané a Němci, kteří se v 80. letech 19. století narodili v Brně nebo v něm vyrůstali. O jejich díle i nevědných osudech pojednává jedna z nových výstav v Galerii města Brna na Špilberku. Nese případný název Druhá tvář Brna a snaží se prostřednictvím umění vrátit do širšího povědomí onu druhou, německou tvář města, která měla být z jeho historické paměti po druhé světové válce vymazána. Současně je možné navštívit také výstavu František Navrátil: Sochy a kresby věnovanou slavnému tvůrci bust brněnských a moravských osobností. V obou případech tak lze učinit do 29. února 2024.

(mak) | foto: MuMB

Festival ukáže, nakolik univerzální je řeč tančícího těla

Dance Brno svede dohromady baletní soubory z Česka a Slovenska.

Před 30 lety se rozdělilo Československo a svou cestou se tak společně s ostatními vydaly také profesionální baletní soubory České a Slovenské republiky. Teď se inspirovány výročím opět sejdou na festivalu Dance Brno a během týdne od 5. do 12. listopadu předvedou to nejlepší ze svého současného repertoáru. Domácí soubor v roli pořadatele přivítá balety národních divadel z Prahy, Bratislavy (viz foto) a Košic, Moravského divadla Olomouc a Divadla J. K. Tyla v Plzni. Více na dance-brno.cz.

(mak) | foto: archiv pořadatele

V HaDivadle se nechystá nic zvláštního, Jenom konec světa

Premiéra je vyprodaná, už když tento článek vzniká, a vstupenky na listopadová představení už dost možná taky nejsou k dostání, když vy ho čtete. To ale neznamená, že byste si novinku v HaDivadle s názvem Jenom konec světa měli nechat ujít. Režiroval ji umělecký šéf Ivan Buraj, na mušku si bere rodinu („rodinu jako konfrontaci očekávání od sebe i od druhých; rodinu jako touhu po přijetí“) a klade provokativní otázku: Existuje správný život? Více info a volný termín hledejte na [webu hadivadlo.cz](http://webu.hadivadlo.cz).

(ral)

Kde jsou nejlepší oříšky ve vesmíru? Na hvězdárně ví

Do své 70. sezony vstoupila Hvězdárna a planetárium Brno s úctyhodnou návštěvností, dvěma premiérami i chystanou novou výstavou v exploratoriu. Zatímco v roce 2015 do instituce na Kraví hoře zavítalo 160 tisíc návštěvníků, letos její akce zhlédlo už přes 220 tisíc lidí. Větší diváky může na podzim zaujmout třeba představení Až na konec vesmíru o cestě do vzdálených galaxií, „kde pojmy jako prostor a čas nabývají zcela jiného významu,“ jak uvádí hvězdárna. Na děti pak cílí 3D pořad Hledání oříškové planety. Více se dozvíte na [webu hvezdarna.cz](http://webu.hvezdarna.cz).

(zug)

Vědecký zábavní park VIDA! hostí podzim plný pokusů

Kam se určitě vyplatí v nejbližší době vyrazit, je VIDA! science centrum. Každý víkend se konají dílničky s pokusy pro rodiče s dětmi, kde si vyzkoušíte například pokusy se sezonním ovocem či zeleninou. Otevírá se i dočasná expozice o mozku a všech jeho tajemstvích. Výstava Brain potrvá až do září 2024. Uniknout by vám neměla ani akce pro dospělé After Dark na téma Magic. Dorazte na speciální večer 31. října od 19 hodin, na místě vás čekají drinky, hudba a řada doprovodných aktivit.

(tam) | foto: archiv VIDA! science centra

Radek Lienerth: Ve světě jistot jsou hory nejistota

Moderní doba je nádherná v tom, že každý člověk má spoustu možností a může vyzkoušet, co ho baví. Mezi sporty, které o sobě dávají stále častěji vědět, patří i ledolezení. Právě v této disciplíně se v Brně koná 2. prosince mistrovství České republiky. To pořádá nadšený lezec, horský vůdce, pedagog a sportovec Radek Lienerth, který ve svém milovaném sportu rád závodí, ale také pomáhá vychovat další generaci.

Mohl byste čtenářům ledolezení podrobněji představit?

Ledolezení je královská alpinistická disciplína. Málokdo to ví, ale pokud se budeme bavit o závodním lezení, tak ledolezení je v tomto směru nejstarší disciplínou, protože první závod se konal již v roce 1911. Oproti tradičnímu lezení se zde leze pomocí cepínů a maček, což jsou lezečky (boty na lezení – pozn. red.) osázené hroty.

Jaká je historie českého ledolezeckého šampionátu v Brně?

Nápad udělat ledolezecký závod na umělé stěně přišel s otevřením první venkovní stěny u Olympie. Mezi roky 2009 a 2013 jsme tu organizovali čtyři ročníky mistrovství České republiky a poslední dva ročníky už byly součástí Evropského poháru, který se tehdy formoval. Potom bohužel s provozovateli stěny začala být horší domluva, takže nastala pauza. Pak se nám podařilo závody obnovit na pilíři u Brněnské přehrady, což

ale nebylo snadné, nikdo z úřadů za to moc nechtěl převzít zodpovědnost. Náš dík patří tehdejšímu starostovi Kníniček panu Žákoví, který v roce 2018 řekl: Jděte do toho, já vás podpořím a uvidíme. Takže jsme udělali první závody, ukázali, co umíme, a dneska máme dobrou podporu jak města Brna, tak kraje. Jsou tam pořád nějaké formální problémy, ale už je snaha spíše je řešit než se na ně odkazovat.

Kde si člověk může dobře zatrénovat?

Pro většinu lidí, kteří na pilíři lezou ve svém volném čase, je to trénink pro cesty, které později lezou v horách nebo ve venkovním prostředí. Sportovců zaměřených na závodní ledolezení je méně a chce to velké nadšení, taky hraje roli materiální stránka, protože co se týče špičkových závodních cepínů či maček, tak se bavíme o investici ve výši třeba čtyřicet tisíc korun. My jsme díky jednomu členovi oddílu vygenerovali vlastní cepíny, které máme pro lezení mládežníků a dětí, a teď se snažíme vyvíjet i vlastní mačkolezečky. Nemají špičkové parametry, ale důležitá je příznivá cena.

Procestoval jste velkou část světa. Máte nějaké místo, které byste rád navštívil a které se vám doposud vyhýbalo?

Z hlediska ledolezení jsem nikdy nebyl v Norsku na ledech a taky bych se podíval do Kanady, do severozápadního teritoria,

do Alberta, kde jsou vyhlášené linie. Lezení je hlavně o zážitku a dobrodružství. Přes rok jsem kolikrát tak rozcestovaný a rozběhaný, že jeden z nejlepších víkendů je, když odjedu třeba jen do Adršpachu nebo do Českosaského Švýcarska a užiju si krásné dva dny lezení na písku.

Nezdá se vám, že v dnešním prozkoumaném a regulovaném světě ubývá míst, kde lze ještě zažít dobrodružství?

Myslím si, že je to o tom, zda dobrodružství chcete hledat a něco tomu obětovat. Pozoruji velký zájem o výstupy vedené vůdci a hodně jsme řešili, kde se to bere. Myslím, že v dnešním přetechizovaném světě, který se snaží tvářit, že všechno je jistota, jsou hory nejistota. Hrajete s něčím, co nejste schopni ovlivnit, je to nějaké riziko, které musíte akceptovat. Cítíme, že tu je něco, co je víc než my, a musíme to respektovat. ■

Marek Dvořák | foto: archiv Radka Lienertha

Rozšířenou verzi rozhovoru si přečtete na webu cosedejje.brno.cz.

V zápasu s dalším nováčkem ze Znojma si Židenice vedly výborně a své soupeřky přetlačily 5:4.

Židenice se do extraligy vrací ve velkém stylu

Ačkoliv za sebou mají roční extraligovou pauzu, v níž hrály nižší soutěž, florbalistky z Florbalu Židenice rozhodně „nezrezivěly“. V tabulce zatím okupují šestou příčku, a nebýt těsné prohry s rivalkami z Bulldogs, sahaly by výše. Jejich výkonům prospívá i hra posil, například Zuzany Žampachové, která přišla z juniorky, také juniorky Viktorie Fuchsové či exzlínské Lucie Ponížilové. První listopadové utkání doma čeká hráčky s Chodovem 12. listopadu v 15 hodin ve sportovním areálu VUT.

(mad) | foto: Florbal Židenice

V basketbalu Brnu vládnou Žabiny

Říjnové derby odhalilo, kdo jsou vládkyně basketbalového Brna. Žabiny v tomto souboji zvítězily nad KP Brno 82:75. Radost ale mohou mít fanoušci obou týmů, které si v dosavadní sezoně vedou velice dobře a drží se na horních příčkách tabulky. Na další derby se můžeme těšit 13. ledna 2024.

(mad)

Christmas Run pobaví běžce a pomůže potřebným

Chcete si před Vánoce naposledy zaběhat, shodit pár posledních deka, než se vrhnete na cukroví, a ještě přitom pomoci dobré věci? Pak právě pro vás je již 3. ročník tradičního Christmas Runu, který se koná 25. listopadu v Lužánkách. Běh je charitativní a část startovného se rozdělí mezi nadace No Foot No Stress, která pomáhá lidem po amputaci nohou, a Za sklem, jež poskytuje podporu lidem s poruchou autistického spektra. Poběží se 5 kilometrů, součástí akce je i kilometrový závod pro děti či rozsvička se Santa Clausem a jeho soby, ale samozřejmě i české tradice. Více na christmasrun.cz.

(mad)

Fotbal za Lužánkami už nebude, preferuje se výstaviště

Vrátí se fotbal za Lužánky? Nynější vývoj narýsoval jinou variantu. Město i FC Zbrojovka Brno se shodují, že nový fotbalový stadion by měl vyrůst na výstavišti – konkrétně v místech, kde dnes stojí velodrom.

Brněnští fanoušci chovají k území za Lužánkami až posvátnou úctu. Právě tam se v minulosti odehrály památné zápasy a slavily se velké sportovní úspěchy. Prověření plošného umístění sportovišť ve vybraných lokalitách, jež zpracovala Kancelář architekta města Brna, však vynívá jasně. Za Lužánkami by se dnes už jen velmi těžko budoval moderní stadion splňující národní i mezinárodní regule UEFA – hlavně kvůli nevyhovující prostorové poloze stavby.

Dokument ovšem prověřoval také další možnosti, kam stadion situovat. Jako nejvhodnější se jeví oblast brněnského výstaviště, kde dnes stojí velodrom. Tuto variantu podporují nejen představitelé města a fotbalové Zbrojovky Brno, ale i cyklistické kluby Favorit a Dukla, které dráhu užívají. Pro ně má do budoucna vzniknout nový krytý ovál, kde by zároveň fungovala i atletická hala.

Fotbalu na výstavišti napomáhá fakt, že se ve stejné lokalitě začala nedávno stavět multifunkční ARENA BRNO. Využije se tak již budovaná infrastruktura a sníží se nutné investice. Navíc po letech opět ožije brněnský fotbal a hokej ve stejné lokalitě. O sportovištích v těchto prostorech se přitom uvažovalo už před sto lety, nakonec však vyrostla poblíž parku uprostřed města.

Brno každopádně bude stav areálu za Lužánkami a budoucnost celého území řešit i nadále. Aktuálně se ví, že stadion trpí celkovou materiálovou degradací železobetonových konstrukcí. Na řadě míst se zjistila masivní nevratná poškození. Statické výpočty pak prokázaly, že konstrukční prvky a celky mají mechanické nedostatky.

Tadeáš Mima

Snižujeme cenu elektřiny na 3 940 Kč*

Při sjednání elektřiny nebo elektřiny s plynem navíc získáte jednorázový bonus 2000 Kč.

**Bonus
2000 Kč**
do 31. 12. 2023

* Obchodní část ceny bez DPH 21 %, cena s 21% DPH je 4 767 Kč/MWh a vztahuje se k produktu **Elektřina – na 1 rok (online)**. Konečnou cenu včetně distribuční části ceny a ostatních poplatků najdete v ceníku na www.cez.cz/cenik-2023-E1.

**Sjednejte na této
pobočce České pošty:**

Mojmírovo náměstí 2919/22
612 00 Brno

Více na cez.cz/energie2000

**ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTŘKA**

zdravé
potraviny
za zdravé
ceny

NEJVĚTŠÍ
PRODEJNA
ZDRAVÉ
VÝŽIVY

raw

bio

gluten free

vegan

Kakaový prášek plnotučný

raw

Prášek z neprażných bobů má pořádné grády – přesně tak, jak to mají chuťové buňky rády.

250 g

87,⁹⁰

~~109,⁹⁰~~

Kakaová hmota

raw

Čokoládovější čokoládu byste hledali marně. Roztajte v náručí antioxidantů a hormonů dobré nálady.

250 g

159,⁹⁰

~~179,⁹⁰~~

Kakaové máslo

raw

Kakaové máslo je balzámem na nervy i pokožku. Propůjčí jemnost dezertům a něžně rozmazluje pleť.

250 g

169,⁹⁰

~~199,⁹⁰~~

Kokosové mléko sušené

bio

Příprava kari, smoothie nebo kávy s rostlinným mlékem nikdy nebyla jednodušší.

250 g

129,⁹⁰

~~179,⁹⁰~~

Kokosová mouka

bio

Vláčná konzistence, nasládlá chuť a minimum sacharidů – přivoňte si k pečení s nádechem exotiky.

400 g

31,⁹⁰

~~47,⁹⁰~~

Kokosový olej

bio

Z našeho kokosáku budete na větví. Spolehlivě zaválí v kuchyni a neztratí se ani v koupelně.

1 000 ml

169,⁹⁰

~~249,⁹⁰~~

Erythritol

Chutná jako cukr, ale není to cukr. Přírodní erythritol vám osladí život bez zbytečných kalorií.

500 g

79,⁹⁰

~~119,⁹⁰~~

Ghí přepuštěné máslo

Nepustte přepalování do vašich pánví. Ghíčko hravě odolá vysokým teplotám a dodá jídlu plnou chuť.

400 ml

159,⁹⁰

~~219,⁹⁰~~

Skořice cejlonská mletá

Je libo špetku sváteční atmosféry? Cejlonská skořice v biokvalitě vám provoní celý byt i den.

100 g

69,⁹⁰

~~87,⁹⁰~~

Rozinky světlé nesířené

Sušení je druhá nejlepší věc, která se hrozňům může stát. Konzervanty přitom mají vstup zakázán.

500 g

67,⁹⁰

~~87,⁹⁰~~

Protein z loupaných mandlí

vegan

Dostat bílkoviny do veganského jídelníčku bývá tvrdý oříšek. Rozlouskněte ho s jemnou chutí mandlí.

250 g

139,⁹⁰

~~179,⁹⁰~~

Protein makový

vegan

Mák si rozumí s buchtami na plechu i na bříše. Ověřeno cvičenci i milovníky výživných jídel.

500 g

119,⁹⁰

~~149,⁹⁰~~

ZDRAVÍ S CHUTÍ

Kde nás najdete:

Zdraví s chutí | Náměstí Svobody 702/9, Brno
OC Omega | 1. patro

f @ zdravischuti
www.zdravischuti.cz

Akce platí od 27. 10. 2023 do 20. 11. 2023, nebo do vyprodání zásob. Tiskové chyby vyhrazeny. Všechny fotografie jsou pouze ilustracní.

INZERCE IV/2023/02/01